

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XI

Broj 121

TUZLA, LIPANJ 2003.

Cijena 1 KM, 4 Kn

PETROVO U TUZLI

Patron tuzlanske župe sv. Petar i Pavao

Svečano misno slavlje u nedjelju, 29. lipnja, predvodio je fra Berislav Kalfić, brežnjački vikar. Govorio je o djelovanju apostola sv. Petra i Pavla, o njihovom mučenstvu i ljudima pozvanim na svjedočenje vjere od njihovog naučavanja do današnjih dana. Svi smo pozvani na svetost i na apostolat. Sv. Petar i Pavao podnijeli su mučeničku smrt, 67. godine poslije Krista, za vrijeme cara Nerona i njegovog progona kršćana.

Koncelebrirao je veliki broj svećenika Tuzlanskoga dekanata. Crkva i crkveno dvorište bilo je puno vjernika tuzlanske i susjednih župa i svi su sudjelovali u otajstvima koje je pratio Mješoviti pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla Tuzla, neumoran pratilac svih događanja što proteklih godina slave i obilježavaju tuzlanski Hrvati-katolici.

Na kraju misnog slavlja gvardijan fra Petar Matanović se zahvalio vjernicima koji su došli na ovo slavlje patrona tuzlanske župe, Zboru na pratnji svete mise, svećenicima koji su sudjelovali na misnom slavlju i čestitao je svim slavljenicima imendan.

Posebno se zahvalio darovateljima misnica: gospođi Zdenki Adamović, gospođi Berislavi Mott i Udruzi Hrvatska žena Tuzla, te gospodinu Franji Bosankiću za darovano cvijeće crkvi.

Poslije svečane svete mise narod je ostao u crkvenome dvorištu, a Izvorna folklorna skupina iz Doknja je pjesmom i igrom nastavila slavlje.

Ponovni početak je ipak moguć!

Papin dolazak na aerodrom

Naglasci Papina Pozdravnoga govora na aerodromu u Banjoj Luci

Sv. Otac cijelim svojim bićem (ne samo riječju!) pokazuje da je čovjek Duha. Njegova riječ je uvijek prožeta sazvučjem Isusovih riječi i postupaka. Vidljivo je to u svim njegovim govorima, u svemu što se o njemu moglo pročitati, čuti i na bilo koji način saznati. Njegova riječ i izričaji imaju posebnu uvjerljivost i melodičnost koja, poput najljepše pjesme, osvaja ljudska srca. Kako uvjerljivo zvuči prva rečenica njegova govora na aerodromu u Banjoj Luci: **"Svom dušom**

haran za primljeni poziv, vraćam se u Bosnu i Hercegovinu nakon šest godina i zahvaljujem Bogu što mi je dopustio susresti pučanstva oduvijek tako blizu mojemu srcu". Činilo nam se kao da smo iznova čuli Isusa kako govori na početku svoje zadnje ovozemaljske pashalne večere: "Svom sam dušom čeznuo ovu pashu blagovati s vama prije svoje muke" (Lk 22, 15).

Svakomu dobronamjernomu, i pomirenja željnom sudioniku, upada u oči Papino često

obraćanje svim ljudima koji žive na određenom teritoriju ili državi. Tako je to bilo i u ovom govoru. On se zahvaljuje Bogu što mu je dopustio **"susresti pučanstva tako blizu mojemu srcu"**. U našim uvjetima, i ne samo u našim, ovakav govor i nastup imaju svoju posebnu težinu, jer ovakvo obraćanje svim narodima ove zemlje (narodi - pučanstva!), je nešto što se, vrlo rijetko čuje u javnim govorima i nastupima ovdašnjih vjerskih i političkih prvaka. Papa to ne propušta. On jednostavno djeluje kao Božji prorok koji je poslan svim ljudima i svim narodima, on se obraća svima, i u jedini i u množini.

Sličan je početak drugog poglavlja istoga govora u kojem kaže: **"Znajući da mi je, preko radija i televizije, dano ući u vaše domove, pozdravljam i bratski grlim sve vas, dragi stanovnici raznih dijelova Bosne i Hercegovine. Znam za vašu dugu kušnju, što ste je proživjeli; znam za težinu patnje, koja svakodnevno prati vaš život; znam i za napast, što vas vreba kako bi izgubili hrabrost i pomirili se sa sudbinom. Uz vas sam te molim Međunarodnu zajednicu, koja je već puno toga učinila, da vam i dalje bude blizu kako bi vam se omogućilo da što prije dosegnete stanje potpune sigurnosti u pravdi i slozi"**.

Sv. Otac je uvjeren da građani Bosne i Hercegovine mogu još mnogo više učiniti dobra, pa sve poziva da preuzmu inicijativu i sami budu "glavni graditelji svoje budućnosti"! Naravno da je on svjestan svih izazo-

Mješoviti pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla na dočeku Svetoga Oca

va koji ove narode vrebaju na tom mukotrpnom putu. I zbog toga naglašava: "To traži žrtvu i postojanost, a zahtijeva također vještinu sisanja i strpljivost čekanja. Ali znadete i da je ponovni početak ipak moguć i uzdajte se u Božju pomoć kao i u čovjekovu poduzetnost".

Da bismo ostvarili taj put, osim vjere u naše sposobnosti koje su spomenute, ipak treba "obnoviti čovjeka iznutra, liječeći rane i radeći na istinskome čišćenju pamćenja preko međusobnoga oprosta". Pozivajući se na Markovo evanđelje Papa ističe da se treba krenuti od unutarnje obnove, "u dubinama srca se nalazi korijen svakoga dobra i, nažalost, svakoga zla" (usp. Mk 7, 21-23).

Ako se tamo (u dubinama srca) dogodi promjena to "će omogućiti obnovu društvenoga tkiva i uspostavu međuljudskih odnosa otvorenih suradnji svih životnih snaga zemlje".

Papa ne propušta upozoriti na odgovornost svih relevantnih političkih i vjerskih čimbenika u društvu. Kao najviši autoritet Katoličke

Sveti Otac u pratnji najviših predstavnika BiH

Franjevci BiH prinosu dar - prvu tiskanu knjigu u BiH - Nauk Krstjanski, fra Matije Divkovića iz 1611. godine

crkve ponovno je istakao da Katolička crkva želi pružiti svoj puni doprinos u razvoju ljudskoga društva, kao što su poduhvati na području pomirenja, odgoja "te sebi svojstvene društvene skrbi i ljudskoga promaknuća".

Na kraju obraćanja na aerodromu Papa nije propustio pokazati za uzor našeg novoga blaženika dr. Ivana Merca koji "predstavlja svijetli primjer kršćanskoga načina života i apostolskoga zalaganja".

U molitvi i riječi Papa je slično govorio i na svetoj misi koju je slavio pored ruševina petrićevačke crkve. Zanimljivo je da se ni jednom riječju nije izravno osvrnuo na tu činjenicu, što opet pokazuje kako se treba ići putem "istinskoga čišćenja pamćenja preko međusobnoga oprosta", odnosno vrlo opreznoga govora o zlu i zlima "onih drugih" koji su nam nekada nešto tako učinili!

Ako se u stvari želi i o tome progovoriti, što je svakako potrebno, onda je najbolje početi od sebe i od svojih zlih misli, djela i propusta! Papa je upravo to učinio - zamolio je oprost za zla koja su ponekada učinili članovi Katoličke crkve.

P. Matanović

Folklorna skupina iz Zovika

Manipulacija pukom, ili se ipak radi o nečemu drugom

Danas je u Tuzli toplo i sparno. Trideseti dan mjeseca lipnja. Opojni mirisi lipa već su pri kraju. Za nas, katolike i Hrvate ovoga kraja, lipanj je mjesec pun zbivanja. Prošle su lipanjske najveće svetkovine: sv. Anto Padovanski, sv. Ivan Krstitelj, Petrovo i veliko slavlje u Banjoj Luci - pastoralni pohod Pape Ivana Pavla II.

Od kulturnih zbivanja, čija opstojnost izravno ovisi o katolicima i Hrvatima ovoga kraja, održavaju se Lipanjski dani kulture: Međunarodna likovna kolonija u organizaciji Hrvatskoga kulturnog društva Napredak i Dani župe Soli u organizaciji Društva Hrvatski dom, koji se završavaju svečanom svetom misom i tradicionalnom smotrom folklornih skupina iz tuzlanskoga kraja i gostiju iz okolnih hrvatskih mjesta iz Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

Ove godine uspjeli smo održati Likovnu koloniju. Međutim, kulturološki (izvancrkveni) dio programa je izostao, jer nismo uspjeli naći dovoljan broj sponzora, a i općina je znatno umanjila svoju podršku.

Kad je u pitanju općina, čini se kako je sve manje naklonosti lipanjskim zbivanjima u organizaciji Društva Hrvatski dom, posebno otkako je u nekim medijima ova manifestacija okarakterizirana kao izvjesna "kristijanizacija Tuzle", da ne kažemo kroatizacija. Kako drugačije protumačiti odustajanje od sudjelovanja u ovoj manifestaciji eminentnih kulturno-umjetničkih društava "Bosna" i "Zvonko Cerić" koja su se, do gore spomenute hajke u medijima, rado uključivala u ovu vrstu manifestacija i suradnje? Već stoljetno iskustvo, pa i vladanje Hrvata ovoga kraja, pokazuju da se ovdje bolje prolazi kad sve barem izgleda kvazi građanski - bezbojno, s obzirom na ovu vrstu građanskoga identiteta Bosne i Hercegovine.

Ovdje je red upozoriti na pisanje gosp. Sinana Alića, novinara i urednika lista "Front slobode" (od 27.06.2003. godine), koji je u rubrici Bordel istine sa naslovom Manipulacija pukom, oštro i politikantski reagirao na pisanje našega vanjskoga suradnika, novinara Nikole Ivanovića u prošlom broju "Hrvatskoga glasnika", o nekim pojavama i završlamama kad je u pitanju ravnopravnost konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, s posebnim osvrtom na stanje u Tuzlanskom kantonu i tuzlanskoj općini.

U "Hrvatskome glasniku" tema jednako-pravnosti konstitutivnih naroda i narodnosti u Bosni i Hercegovini i u pojedinim političkim jedinicama, često je obrađivana (doduše općenito i bez upiranja prstom na očito stanje stvari). Međutim, kada je naš suradnik

malo konkretnije progovorio o ovim vrlo važnim pitanjima nacionalnih odnosa u našem nadaleko poznatom "multi-multi" gradu i prostoru, uslijedila je reakcija jednoga poznatog civiste, koji bi, tako se barem doimaju njegovi česti istupi u ovoj stvari, svaku djelinu sa tri lista iskorijenio sa svake livade, jer ga podsjeća da u ovom svijetu mogu funkcionirati zajedno i jedinstvo i mnoštvo, samo ako se livada dobro uredi i obradi.

Izborni je zakon, poslije Ustava, jedan od najvažnijih zakona jedne države. Po njemu se, ustvari, najbolje može vidjeti ekonomsko-pravno stanje neke grupe građana u toj državi. Ako jedan konstitutivan narod tamo gdje živi u značajnijem broju (kao što je to Tuzlanski kanton - oko četrdeset tisuća građana, broj stanovnika koji nadmašuje čak i neke kantone!) po sadašnjem Izbornom zakoniku nema šanse prijeći izborni prag i sudjelovati u vlasti jedne političke jedinice, a kamoli države (ako se slučajno netko od političara toga naroda ne nađe u strankama većine), zar to nije znak za uzbunu? Ako oni ne mogu upotrijebiti pravo veta na neka, za njih i za narod kome pripadaju, neodgovarajuća zakonska rješenja bez političkih posljedica za svoj status u okviru neke stranke ili službe, zar to nije očit znak ugroženosti konstitutivnosti jednoga naroda? Teško onome tko u političkome i ekonomskome smislu uvijek ovisi o nečijoj "dobroj volji"! Zar nismo platili veliku cijenu upravo kad smo ostali u nekim područjima ove zemlje, ovisni samo o dobroj volji neke nacionalne većine!?

O tome se radi, vrlo građanine, kada se piše o ugroženosti nekoga naroda na određenome prostoru, a ne o nedovoljnoj mirovini tvoje punice. Radi se o temeljnim zakonima i zakonitostima u ovoj državi. Ako oni budu u redu, bit će bolje i vašoj punici, i svima nama. Čuvajte se ispraznih simplifikacija problema, jer su nas oni života koštali. Upravo takve simplifikacije i priče o Gornjoj Tuzli i Grabovici, odnosno o mirovinama i zaradama, pa će sve biti dobro, odvele su nas do ruba sunovrata. Da, ima Hrvata u određenim državnim službama, samo dokle i po čijoj volji mogu tu opstati i zadržati određenu službu?

Bilo je i prije zastupnika svih naroda i u izvršnoj i u zakonodavnoj vlasti, ali neki su zbog političke supremacije jedne klase ili nacije služili, kao što i danas služe, samo kao "sečeno cveće" u vazi. Bez pravoga korištenja i prava na vlastito opredjeljenje, bez jednake količine prava i ograničenja za sve narode i narodnosti (građane) u nekoj državi ili političkoj jedinici, nema demokracije!

P. Matanović

Stručni tim Vijeća Europe posjetio Tuzlu

Stručni tim Vijeća Europe, u pratnji Ibrahima Spahića, nacionalnog koordinатора za izradbu strategije kulturne politike BiH, posjetio je u lipnju 2003. najznačajnije kulturne ustanove u Tuzli.

Posjet je realiziran u sklopu projekta izradbe nove strategije kulturne politike u zemljama članicama Vijeća Europe. Prema riječima direktorice spomenutog projekta Madalene Grossman, stručni tim Vijeća Europe, prije posjeta BiH, boravio je u još 14 zemalja zapadne, središnje i istočne Europe, a sve s ciljem stjecanja uvida u način na koji se u tim zemljama provodi politika u oblasti kulture.

Direktorica je dodala da će njezin stručni tim dojmове, ideje i zapažanja iz tih zemalja, uključujući i BiH, do kraja ove godine u svom završnom izvješću prezentirati Ministarskom vijeću Europe.

Predstavnici najznačajnijih tuzlanskih kulturnih institucija jučer su članove Stručnoga tima informirali kako njihove ustanove funkcioniraju, na koji se način financiraju, te kolika je i postoji li potpora vlasti.

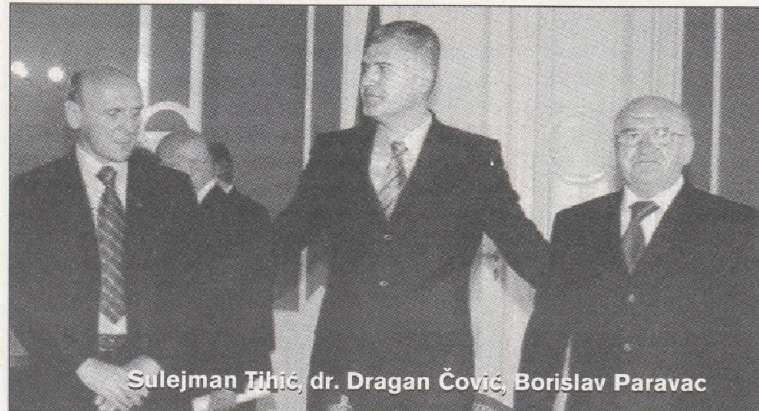
Tijekom susreta oni su posebice istaknuli multikulturalni pristup, koji je u Tuzli, prema njihovim riječima, značajno zastupljen.

Prema Spahićevim riječima, zapažanja Stručnog tima slična su u svim bh. gradovima koje je taj tim posjetio, javlja Fena.

DR. DRAGAN ČOVIĆ preuzeo dužnost predsjedatelja Predsjedništva Bosne i Hercegovine

Vrijeme je da počnemo ispunjavati obećanja dana narodu!

Dr. Dragan Čović bit će u idućih osam mjeseci predsjedatelj Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Dužnost je preuzeo 27. lipnja 2003. na posebnoj svečanoj sjednici u Sarajevu, od Borislava Paravca. Ta smjena je u skladu s ustavnom odredbom o osmomjesečnoj nacionalnoj rotaciji na čelnoj poziciji u državnom Predsjedništvu.

Sulejman Tihić, dr. Dragan Čović, Borislav Paravac

U svome nastupnom govoru dr. Dragan Čović je podsjetio da preuzima dužnost u osjetljivom trenutku - početku pregovora za pristupanje Bosne i Hercegovine Europskoj uniji. Uvjeran je da će do kraja njegova predsjedanja Predsjedništvom otpočeti pregovori o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju EU-u. Nužno je uvesti europski sustav vrijednosti u svakodnevni život. Govoreći po prioritetima, posebno je istaknuo regionalnu suradnju, kao sastavni dio procesa približavanja EU.

Među svoje prioritete ubrojio je i ohrabrenje svih razina vlasti da preuzmu inicijativu i odgovornost za što učinkovitije stvaranje uvjeta za dotok stranih investicija. Najavio je i potporu reformi carinskog i poreznog sustava kao i afirmaciju aktivnosti oko pristupanja BiH Svjetskoj trgovinskoj organizaciji.

Najavio je veći angažman na ispunjavanju uvjeta za prijem BiH u NATO program Partnerstvo za mir, kao i rad na stvaranju uvjeta za potpunu provedbu Aneksa 7. Daytonskog sporazuma, koji se odnosi na povratak izbjeglih i raseljenih osoba.

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice BiH gospodin Bariša Čolak u posjeti Tuzli

Izslanstvo Hrvatske demokratske zajednice BiH na čelu s predsjednikom Barišom Čolacom boravilo je 14. lipnja 2003. u radnoj posjeti tuzlanskom županijskom odboru HDZ-a Soli. Izslanstvo je bilo u sastavu: Bariša Čolak, dr. Dragan Čović, Niko Lozanić i Borjana Krišto.

Tijekom posjete razgovarano je o organizacijskim i drugim problemima s kojima se u radu susreće ŽO HDZ Soli, te o implementaciji izbornih rezultata, povratku i privrednim i socijalnim prilikama.

Izslanstvo HDZ-a BiH zadovoljno je dosadašnjim radom odbora. Nakon radne posjete delegacija se susrela s premijerom Tuzlanskoga kantona Bajazitom Jašarevićem, te posjetila Franjevački samostan "Sv. Petra i Pavla" u Tuzli. Posjetili su i RKT župni ured Živinice.

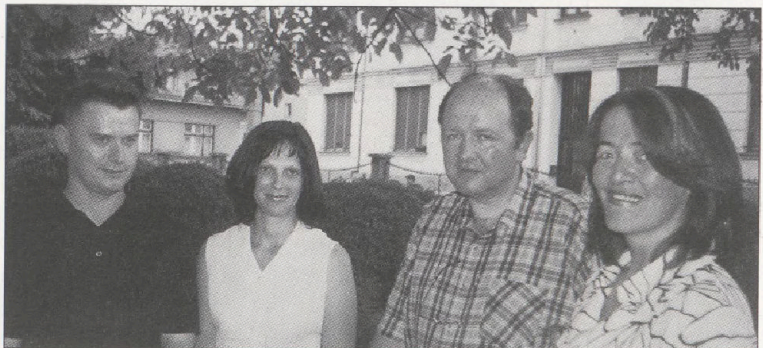
DAN DRŽAVNOSTI REPUBLIKE HRVATSKE DVANAEST GODINA SAMOSTALNOSTI HRVATSKE

U prigodi DANA DRŽAVNOSTI Republike Hrvatske gospodin **Marko Štefanić**, konzul RH u Tuzli upriličio je prijem 24. lipnja 2003. godine u prostorima Konzulata u Tuzli. Prijemu su prisustvovali uzvanici iz političkoga, kulturnog i vjerskog života grada Tuzle i Tuzlanske i Posavske županije, predstavnici međunarodnih organizacija, te gospodarstvenici i predstavnici medija.

Hrvatski Glasnik čestita Dan državnosti svim državljanima Republike Hrvatske.

Konzulat Republike Hrvatske zahvaljuje se svim pojedincima i institucijama na upućenim čestitkama u prigodi Dana državnosti Republike Hrvatske, 25. lipnja.

UZVANICI NA PRIJEMU...

Dr. sc. DRAGAN KESER

"Zlo je atraktivnije i više se nameće od dobra"

Dragan Keser rođen je 19. 10. 1957. godine u Foči. Medicinski fakultet je završio u Sarajevu 1982. godine, a potom specijalizaciju iz pulmologije u Beogradu, te subspecijalizaciju i poslijediplomski studij iz kardiologije u Sarajevu i Novom Sadu. Usavršavao je funkcionalno ispitivanje pluća u Zagrebu. Magistarski rad je obranio iz područja kroničnoga plućnog srca, a doktorat iz respiracijske funkcije pluća u neuromuskularnih pacijenata. Područja istraživanja su mu mozak i srce, te funkcionalno ispitivanje pluća kod različitih oboljenja. Docent je na katedri Interne medicine sa pneumoftiziologijom i nuklearnom medicinom na Medicinskom fakultetu u Tuzli, te šef Odjela intenzivnoga liječenja Klinike za plućne bolesti u Tuzli. Sudjelovao je na više kongresa u zemlji i inozemstvu, a objavio je preko pedeset znanstvenih i stručnih radova u domaćim i inozemnim časopisima. Autor je i koautor tri knjige. Član je vijeća Europskoga udruženja intenzivne i hitne medicine s pravom glasanja i pregleda radova za kongrese, Europskoga udruženja pulmologa, Hrvatskog liječničkog zbora Odjela intenzivne medicine, Svjetske i Mediteranske asocijacije miologa, te niza domaćih asocijacija.

S dr. Keserom smo razgovarali za Hrvatski Glasnik bez velikih najava, dogovora i priprema. Jednostavnost u kontaktu ohrabruje novinara i obećava neopterećen i ugodan razgovor bez nepotrebnoga opreza i podozrivosti. Povod je bila njegova najnovija knjiga pod nazivom Urgentna stanja u pulmologiji, a budući da je dr. Keser docent na Tuzlanskome univerzitetu, pred čitaocima Glasnika je zanimljiv aktualan pogled i stav čovjeka kojega, pored njegove svestranosti, susrećemo i kao stručnjaka za jednu vrlo važnu oblast u zdravlju Tuzlaka.

Na Internacionalnoj konferenciji neurologa i kardiologa ove godine u Monaku, doc. Keser zajedno sa prof. Vidom Demarin iz Zagreba je imao veoma zapaženo izlaganje

**TUZLANSKI KLINIČKI CENTAR
JE U RATU I PORACU POSTAO
RESPEKTABILAN U OVOME
GRADU**

HG: Niste se rodili u Tuzli. Kada ste došli i kakav je Vaš odnos prema ovome gradu, jeste li Tuzlak?

KESER: Ja sam se stjecajem okolnosti rodio u Foči. Otac je radio u Tuzlanskim rudnicima, ali je samo pola godine poslovno bio u rudniku Miljevine. U tome vremenu ja sam se rodio. Odmah smo se vratili i ja se smatram Tuzlakom, a i drugi me tako smatraju. Ovdje sam odrastao i završio osnovnu školu i gimnaziju.

HG: Vi ste generacija iz "pedeset i neke", to su sretnije generacije s ovih prostora. Gdje su vaši školski prijatelji?

KESER: Moj prijatelj iz razreda je aktualni načelnik općine Jasmin Imamović, pa dr. Miralem Pašić, čuveni kirurg iz Berlina, dr. Fudo Pašić koji je osobni liječnik emira u Kataru i kojega sam posjetio, dr. Damir Novosel (elektrotehnika), uspješan u Americi, bivši direktor elektrodistribucije u Federaciji, Aganović. Nabrajam samo one uspješnije! Uopće, kao generacija, dobro se držimo.

HG: Kako Vi gledate na vrijeme koje je iza nas u Tuzli, a kako vam se čini danas?

KESER: Starije generacije imaju više žala, ja spadam u srednju generaciju. Da kažem frazom, u svakome zlu ima nekoga dobra, kao i u dobrom što ima zla. Neke su stvari prije bile bolje, ali ima i onoga što je danas bolje.

Socijalna sigurnost i budućnost koja je bila predvidljiva (tako se činilo!), otvorenost južnoslavenskoga prostora koji je bio jedan model Europe! U mojoj struci imali smo taj prostor otvoren, od Ljubljane do Skopja i to nas je zadovoljavalo.

U ratu smo izgubili južnoslavenske veze i ostvarili kontakte sa svijetom. Sada smo dolazili u Sevilju, Antaliju, Rim i razne dijelove svijeta i tamo se dokazivali. Tuzlanski klinički centar je u ratu i poraću postao respektabilan i te su mu veze sa svijetom donijele dosta dobra. Viši je nivo stručnosti i razvoja.

Sada živimo materijalno lošije, ali i to je relativno! Nezadovoljni smo jer su nam zahtjevi sada veći, nismo skromni, kao što smo bili.

Zbilja, ima puno boljega, nego prije. Ako pogledamo režim - ipak je bio totalitaran! Pogledajte tu obilježenu i prokazanu riječ anarholiberali! Liberalizam je bio obilježen kao negativan! Zbog liberalizma se išlo u zatvor! Bilo je i nepotrebnih tabua: Bleiburg, Goli Otok, npr. sjećam

se kad sam bio dijete, moj otac je bio upravnik jame. Kada su rudari ostajali bez posla, dovodili su svoju djecu i ostavljali ih pred našom kućom. Nije mi bilo jasno o čemu se radi. Ali, oni su poslije otišli u Njemačku i prošli bolje od onih koji su ostali! S ovoga stajališta, postaje jasno koji su to bili problemi. To je relativnost!

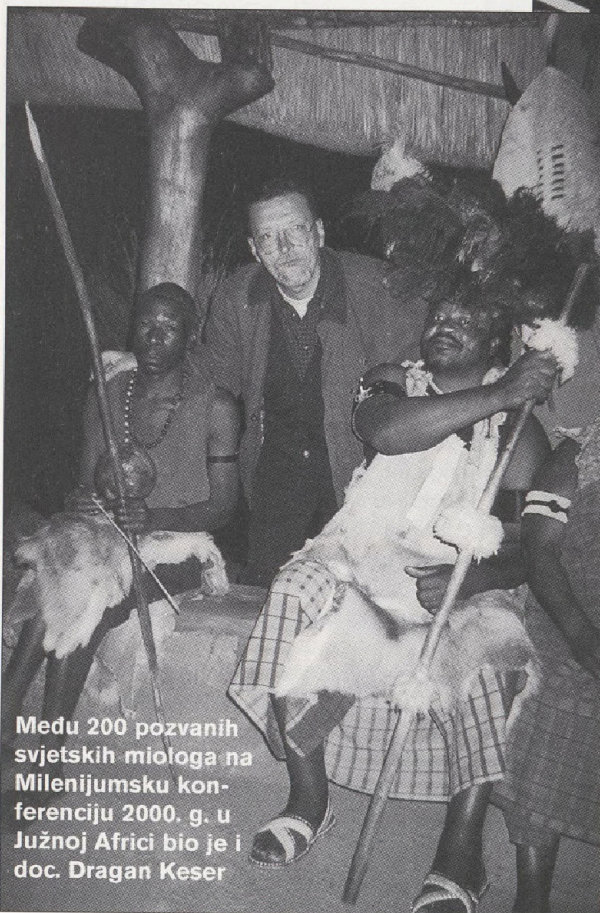
Prije su možda bila jača prijateljstva, danas smo raspršeni po svijetu, a nova se prijateljstva, u ovim godinama teže ostvaruju.

Danas je veća nesigurnost u svakome pogledu, ali to je odlika kapitalizma. Konkurencija, stvaranje neizvjesnosti pri sklapanju ugovora o poslu! Međutim, nema kolektizma, ako ste jak individualac, možete biti sigurni u uspjeh. Kod nas se socijalistički kolektizam u ratu i poraču izrodio u nacionalni, ali se pomalo povlači i dolazi vrijeme individualnih vrijednosti.

DISLOKACIJA BOLNICE U SLAVINOVICIMA OVE GODINE

HG: Vi ste liječnik, pulmolog, i vrlo je važno da odgovorite na pitanje je li utemeljena fama o zastrašujuće povećanom broju plućnih bolesnika u našoj regiji?

KESER: Praćene su različite grupe pacijenata i fama nije utemeljena. Tijekom rata su radene studije kojima se ispitalo jesu li ratni uvjeti doveli do porasta tuberkuloze. Sada imamo na klinici 30%, s tendencijom smanjenja bolesnika s tuberkulozom i to onom koja nije tek otkrivena. U porastu su kronična opstruktivna oboljenja, astma, karcinom pluća, nepoznata oboljenja (sarkoidoza!). Poboljšana je dijagnostika. U budućnosti očekujemo oboljenja koja su prije prolazila, kao recimo fibroze! Na odjelu koji ja vodim bavimo se

Među 200 pozvanih svjetskih miologa na Milenijumsku konferenciju 2000. g. u Južnoj Africi bio je i doc. Dragan Keser

i neuromuskularnim oboljenjima što je jedinstveno na području Balkana, jer ovi pacijenti većinom umiru od respiracijskih komplikacija. Mi se uključujemo u tom zadnjem stadiju. Zbog niskoga intelektualnoga i sociokulturnog nivoa, nije rijetkost da u obitelji boluje po 5-6 članova, jer su

to nasljedna oboljenja. Tu, naravno, utječe i rat i porače i tranzicijske krize, jer kroničnoopstruktivna oboljenja tipična su za siromašnije slojeve. To su oboljenja radnika, ljudi koji rade vani, u teškim uvjetima rada, koji mnogo puše duhan.

Na Zapadu su vrlo snažne nikotinske kampanje i zakonske zabrane, a Balkan je otvoren prostor za konzumiranje i alkohola i duhana koji se čak i javno reklamiraju. Na ovome prostoru, dakle, pored siromaštva, ima još niz rizikofaktora!

HG: Javna je tajna da su uvjeti rada u vašoj bolnici nezadovoljavajući. Vi se, medicinsko osoblje, često oglašavate. Je li se što popravilo?

KESER: Uvjeti su bili veoma, loši. S promjenom rukovodećih struktura poboljšana je oprema na klinici, funkcionalno ispitivanje, plućna dijagnostika, bronhološki kabinet, odjel intenziv-

Poslije predavanja u Kataru. Prijem kod ministra zdravstva

noga liječenja, standard pacijenata je na većoj razini. Trajna solucija za nas je, po zadnjim predviđanjima novoga menadžmenta, dislokacija. Kada bi u Slavinovićima bio mramor i ne znam kakva oprema i kadar, toliko je u narodu sinonim Slavinovići u vezi s tuberkulozom i karcinomom, da moderna pulmologija koju zasluži ova županija može doći samo s dislokacijom. Jedan se segment pulmologije smješta na Gradinu, u Klinički centar, a drugo razmišljanje je segment na Internoj klinici pošto smo mi već katedra interne medicine. Treće razmišljanje je da tuberkuloza prijeđe na Infektivnu kliniku jer je ona infektivno oboljenje čiji krajnji stadij, tuberkulozni meningitis, najteži oblik tuberkuloze, liječe infektolozi.

Kakva god bila, naša dislokacija bit će uskoro, najavljena je ove godine.

HG: Sav se naš razgovor, neočekivano, sveo na rekla-kazala!

Ali, želim Vas pitati o čaršijskim pričama da se može desiti zatvaranje Medicinskoga fakulteta u Tuzli. Je li tako jednostavno zatvoriti, ugasiti jednu ustanovu od tolikoga značenja za ovu regiju ili se radi o zloglukim proročanstvima?

KESER: U tijeku su reforme školstva. Ovakav obrazovni sustav kakav sada imamo, ekonomski je teško održiv. Činjenica je da se priča, a ja sam i u Nacionalnome komitetu, pa sam u kontaktu s izvorima. Zaista se predviđaju tri sveučilišta, Sarajevo, Mostar i Banja Luka. Postoje razmišljanja i prijedlozi normi po kojima sveučilište treba imati tri tisuće studenata. Neće moći opstati fakulteti s par stotina studenata. To već ne mogu pratiti Bihać i Istočni Mostar. Osim broja studenata, bit će obvezni i certifikati za nastavni kadar. U tim razmišljanjima Tuzla se povezuje s Brčko-Distriktom i ona će, zbog velikoga broja stanovnika, u svakome slučaju, kao Univerzitet, opstati. Siguran sam da će opstati u određenom segmentu, samo ne znam u kojemu obimu i formi.

Medicinski fakultet, međutim, jako je unaprijedio rad u Kliničkome centru i obrnuto. U biti, svi

predmeti, osim biologije, kemije i fizike, rade se na klinici. Biokemija bi išla na biokemiju na Gradinu, anatomija na patologiju. Mi, dakle, možemo svi raditi na Kliničkome centru, da nam studenti nisu u prvome planu, nego znanstvenoistraživački rad, a studenti na drugome ili trećem mjestu (ne po važnosti, naravno!). Može se desiti da se obustavi upis na 2-3 godine kao što se u Sloveniji dešava, recimo na stomatološkome fakultetu. Oni strogo vode računa o planiranju kadrova. Obustavi se upisivanje, ali se fakultet ne obustavi. Ukidanje fakulteta sigurno neće biti, možda povezivanje sa sarajevskim fakultetom! Reforme će, vjerojatno, odrediti Međunarodna zajednica.

NA NAŠEM PROSTORU SVESTRANOST SE NE VREDNUJE POZITIVNO

HG: Osim što ste liječnik, Vi ste i slikar. Kako je to u ovim prostorima vrednovano?

KESER: Svugdje u svijetu to je visoko vrednovano, ta svestranost se poštuje. Ima liječnika glazbenika, književnika, slikara, kipara. Ovdje je to minus!

Iako je ova umjetnost moj hobi, ja sam u ratu, naprosto, živio od slikarstva. Kao liječnik nisam mogao izaći iz grada, a kao slikar sam dobio sve dozvole, pa sam išao na izložbe u Njemačku, Dansku, Francusku. Pošto nismo imali plaće,

prodavao sam slike i prehranjivao se. Stranci su kupovali moje slike, pa ih sada ima svugdje po svijetu. Poslije rata slikarstvo mi je opet postalo hobi. Sada nemam ni vremena posvetiti se slikanju, a i okruženje je isključivo, ne ohrabruje. Nitko ti ne priznaje više kvaliteta - ili si loš liječnik ili slikar! Ta podozrivost, nerijetko se artikulira u ironiju, pogotovo kada postignete neki značajniji uspjeh. Teško je reći tko je sujetniji, liječnici ili slikari, ali možda su slikari, ipak, malo tolerantniji. Među slikarima imam sjajna prijateljstva, na primjer, izlagao sam s g. Zdravkom Novakom i nisam osjetio onaj jal akademskoga prema amaterskome.

HG: Niste se pojavljivali na Međunarodnoj likovnoj koloniji Breške. Kako gledate na taj oblik radnih slikarskih susreta? Je li vrijeme ili stav razlogom što Vas nije bilo?

KESER: Nisu me ni zvali na Breške. Sudjelovao sam na Napretkovim izložbama u Sarajevu i u Tuzlanskom samostanu. Bio sam i na Koloniji Marić. Volio bih doći u Breške, makar na jedan dan, jer su one sada pozitivno razglašene i drže razinu.

HG: Vidate se u raznim prigodama u kulturnome krugu što ga čine društva s hrvatskim predznakom, a i kao vjernik, odvojite vrijeme za javno prakticiranje vjere?

KESER: Vjeru duboko povezujem s dobrotom, s onim dobrim i svijetlim u čovjeku. Što se tiče katoličke vjere jako sam subjektivan. Na našem prostoru, fra Petar i oni koji ga okružuju toliko su pomogli, ne samo Hrvatima i katolicima, nego svima koji su bili u nevolji. To svi znaju i poštuju. Fra Petar i Crkva održali su Hrvate na ovim prostorima! Sada kad smo mi u dobru, poslije rata, lako je biti dobar, i mislim da su pravi vjernici dobri ljudi, to je moje iskustvo. Taj mir vjere je nešto što me privlači. Želim se zahvaliti Bogu za mir i dobro, za zdravlje, za uspjehe, i zato odlazim u crkvu sa svojom kćerkom kako bih joj pružio primjer. Fra Petar je upozoravao u propovijedima na tu potrebu zahvaljivanja i ukazivao na sklonost ljudi da samo traže i mole. Ja zahvaljujem!

Radim na odjeljenju na kojem su teška oboljenja i smrt svakodnevnica. Tu doživljam snagu vjere, postajem svjestan kratkoće života i značenja časti i vjere. U ratu mi je jednu izložbu pomogla organizirati Islamska vjerska zajednica. U toj zajednici imam prijatelje u samome vrhu i tamo, također, susrećem dobre ljude koje poštujem. Rado ih doživljam kao prijatelje, jer odsutnost vjere smatram prazninom, a bliski su mi svi oni koji, na bilo koji način, imaju milost vjere.

KOJE SU DANAS PRAVE VRIJEDNOSTI

HG: Kada ste izgradili taj stav? Nosite li to od kuće ili ste kao zreo čovjek formirali svoj odnos prema vjeri?

KESER: Odrastao sam i formirao se u totalitarnom sustavu u kojemu je i nacionalno i vjersko bilo nenaglašeno i vrlo privatno. Šutjeli smo o djetu koji je stradao na Bleiburgu, nisam mogao u školu rezervnih oficira kao drugi sa sličnim kvalitetama. Služio sam vojsku u Srijemskoj Mitrovici gdje je bila pola kasarna, pola dom za kažnjenike. Dva sam mjeseca kopao rovove, a bio sam liječnik s dvije godine staža. Sada mi je jasno da je sve negdje bilo zapisano i da me je to pratilo.

Obje su moje obitelji, i s očeve i majčine strane, bile časne, ali nisam imao svojih na strani

pobjednika. S bakom sam, krišom u Zavidovićima, odlazio u crkvu, kao student, također ponekad, ali je sve to bio domen ilegale. U ratu sam spoznao prave vrijednosti i počeo prakticirati svoje uvjerenje, a to prenosim i na kćerku. Sada, kad je na kraju školske godine prošla odličnim, rekla mi je da ćemo otići u crkvu, zahvaliti se Bogu.

HG: I Vaša gospoda je liječnica, jedinica kći je vrsna sportašica, dobro odgojena. To nije tipična obitelj, jer prvo odgovorni poslovi u struci i znanosti, a onda i odgoj jedinice, zahtijevaju posebnu organizaciju života.

KESER: Obitelj je na prvome mjestu i sve od nje polazi, od njezine stabilnosti. Ima uglednih, sposobnih ljudi koji nemaju sretnu obitelj i čija su djeca pošla stranputicom. Ja imam puno razumijevanje svoje supruge. Bila je bolji student od mene, ali se ne bavi znanstveno-istraživačkim radom. Ona je u našoj obitelji broj jedan, glavni je odgajatelj naše kćeri, usmjerava je i svoju je karijeru podredila obitelji. I ja sam dosta svojih aktivnosti, koje su donosile zaradu, reducirao radi obitelji i djeteta prvenstveno. Već dvije godine ne idem na teren i ne radim privatno. Svaki trenutak proveden s djetetom je ulaganje u budućnost. Djeca imaju dozu nesigurnosti. Zlo je atraktivnije i više se nameće od dobra, treba ih usmjeravati, ukazivati na dobro. Nije lako danas uvjeriti dijete u prave vrednote, jer se danas ne priznaju vrijednosti koje zahtijevaju rad. Je li to kuća na tri kata, novac i dobra kola, ili sretna obitelj temeljena na ljubavi koja štiti svoje članove i okreće ih jedne drugima, djetetu primjerom na to treba ukazati. Mi to pokušavamo i za sada uspijevamo.

HG: Tko usmjerava Ninu Keser, vrhunsku plivačicu BiH, vašu kćer, tko joj je ulio ljubav prema sportu?

KESER: Ja nisam bio sportaš. Vrijednosti sporta i njegova pozitivnoga utjecaja na mlade spoznao sam prateći Ninu.

Sport vrlo rano navikava na odricanje. Npr. ustajanje nedjeljom ujutro, kad sva djeca spavaju, disciplina, podnošenje pobjede i poraza. To je sve važno u životu. Mali je broj sportaša koji nisu postali vrijedni članovi društva. Vrijednost sporta je ekvivalentna školi. Kod nas nije riješen zakon o sportašima. Kad je bila prvak BiH u svim kategorijama samo je jedan ženski list o njoj pisao. Ni jedan sportski list nije imao potrebu za afirmiranjem njezina uspjeha. Uglavnom se veliča nogomet. Pri odlasku na Balkansko prvenstvo, pola ekipe je bilo plaćeno, a pola su roditelji snosili troškove. Kad se upisivala u srednju školu, vrhunski sport nije vrednovan, nije dobila ni jedan bod na tu aktivnost!

Sudjelujemo na svakakav način u njezinim uspjesima. Vrlo su važni plivački učitelji i odgajatelji koji su zanemareni i njihov rad nije dovoljno vrednovan, kao uostalom, ni jedan pedagoški rad.

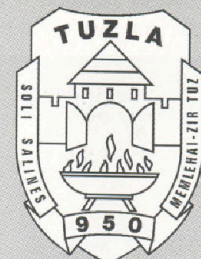
HG: Kakav je odnos škole, KŠC u koji ide vaša kćerka, prema njezinim sportskim uspjesima?

KESER: Ona ima puno razumijevanje svoga razrednika i uopće sam vrlo zadovoljan školom u koju ide moja kći. Putovao sam svijetom i vidio da se naš KŠC ne razlikuje od najkvalitetnijih privatnih škola u Švicarskoj npr.

Treba njegovati kreativnost mladih i podsticati izvannastavne aktivnosti. Možda je, ipak, lakše odnjegovati tijelo nego duh?! U izgrađivanju duhovnih vrijednosti mladih ljudi treba sudjelovati čitava zajednica.

Mr. Marica PETROVIĆ

SJEDNICA OPĆINSKOGA VIJEĆA TUZLA

Redovita, 33. sjednica Općinskoga vijeća Tuzla, održana je u ponedjeljak, 30. lipnja 2003. godine u dvorani Bosanskoga kulturnog centra u Tuzli. Sjednicu je sazvao gospodin Ilija Jurišić, predsjedavajući Vijeća.

Razmatrana su slijedeća pitanja:
1. Vijećnička pitanja;

2. Razmatranje i usvajanje Nacrta odluke o izmjenama i dopunama Statuta općine Tuzla;

3. Razmatranje i usvajanje Odluke o uvjetima i načinu dodjele građevinskoga zemljišta u državnom vlasništvu;

4. Razmatranje i usvajanje Odluke o prosječnoj konačnoj građevinskoj cijeni stambenog prostora iz prethodne godine;

5. Razmatranje i usvajanje Odluke o naknadama za korištenje podataka i vršenje usluga u oblasti premijera i katastra nekretnina;

6. Razmatranje i usvajanje Odluke o odobravanju prodaje nekretnina;

7. Razmatranje i usvajanje Odluke o pristupanju izradi regulacijskoga plana stambenoga naselja "Slavinovići - 1A" u Tuzli;

8. Razmatranje i usvajanje Odluke o pristupanju izradi izmjene sjeverozapadnog dijela regulacijskoga plana Stupine-Ušće sa prostorom staroga Željezničkoga kolodvora u Tuzli;

9. Razmatranje Izvještaja o radu i poslovanju Javnih poduzeća za 2002. godinu, čiji je osnivač općina Tuzla: a) JP Zavod za urbanizam, b) JKP "Pogrebne usluge";

10. Razmatranje Informacije o stanju Hidrantske mreže na području općine Tuzla;

11. Razmatranje Informacije o efikasnosti rješavanja problema uvećane potrošnje vode u stambenim objektima;

12. Razmatranje Informacije o aktivnostima na legalizaciji bespravne gradnje na području općine Tuzla;

13. Tekuća pitanja: a) Obavještenje Službe za prostorno uređenje i zaštitu okolice, vezano za pripremu Regulacijskoga plana kompleksa za proizvodnju pitke vode na lokalitetu "Cerk" u općini Tuzla.

SLUŽBENI POSJET KARDINALA PULJIĆA TUZLANSKOJ REGIJI

Jedna od dužnosti biskupa u biskupiji je obilazak vjernika po župama i dijeljenje sakramenta sv. Krizme koji se ustalio svake druge godine. Međutim, Krizma ima svečarski karakter i teško je u tom danu upoznati život i probleme jedne župe.

Zato biskup svake četvrte godine prema rasporedu obilazi župe, što se naziva "PASTORALNI POHOD ŽUPA".

Tako je u prvoj polovici lipnja nadbiskup vrhbosanski - kardinal Vinko Puljić posjetio župe tuzlanske regije. Susretao se sa župnicima, pastoralnim i ekonomskim vijećima i razgovarao o problemima i perspektivi župe. Jedno od središnjih događanja bila je sv. misa. Iako je posjet bio radnim danom, okupio se velik broj vjernika. Tako je od 4. do 6. lipnja posjetio župe Breške, Dragunju i Driječu, od 9. do 12. lipnja Husino, Morančane i Lukavac, te 17. i 18. srpnja Par Selo, Živinice, Šikaru i Tuzlu.

HODOČAŠĆE U MARIJANSKO SVETIŠTE KONDŽILO KOD KOMUŠINE

Tisuće vjernika iz svih krajeva BiH hodočastili su 31. svibnja 2003. godine u poznato marijansko svetište Kondžilo kod Komušine u sklopu Katoličkih dana koji će se u sljedeće dvije godine slaviti u osam europskih zemalja.

Hodočasničku procesiju od Komušine do brda Kondžilo, dugu 3,5 kilometra, predvodio je

vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić koji je predvodio i koncelebrirano misno slavlje. Iako se u Komušini obilježava blagdan Velike Gospe, susreti na Katoličkim danima samo su potvrdili vjerničku privrženost Blaženoj Djevici Mariji i ovom marijanskom svetištu jer je došlo blizu deset tisuća vjernika.

Sliku Gospe do Kondžila i ovoga puta su nosili mladi i kršni momci na rukama, a u narodu odavno postoje vjerovanja, čak i pisani tragovi, o mnogobrojnim ozdravljenjima vjernika koji su od Gospe molili pomoć. U sklopu Katoličkih dana održani su i susreti katoličke mladeži iz BiH.

ISPOVIJED BOSANSKIH KRŠĆANA GODINE 1203.

U ime vječnoga Boga, stvoritelja svega i otkupitelja ljudskoga roda. Godine 1203. od njegova utjelovljenja, a šeste godine papinstva Inocenta III, mi prvaci onih ljudi koji smo se dosada na području Bosne posebno povlašteno zvali kršćanima, postavljeni umjesto svih, u ime svih koji su iz naše bratske zajednice, u prisutnosti gospodina Ivana Casamarisa, kapelana vrhovnog svećenika i izaslanika Rimske crkve u Bosni radi ove stvari, u prisutnosti pokrovitelja bana Kulina, gospodara Bosne, obećajemo pred Bogom i njegovim svetima da ćemo poštovati naredbu i zapovijedi Rimske crkve glede života i vladanja našega i biti joj pokorni i živjeti prema njezinim uredbama. U ime svih koji su iz naše zajednice ulažemo kao jamstvo i sva naša mjesta sa svim posjedima i stvarima ako ikada odsad budemo slijedili opačinu krivovjerna.

Na prvome mjestu odričemo se raskola, zbog kojega smo ozloglašeni, i priznajemo Rimsku crkvu, svoju majku, za glavu svega crkvenog jedinstva. I u svim mjestima gdje boravi skupina braće imat ćemo bogomolje u kojima ćemo se mi braća skupljati da javno pjevamo noću jutarnje, a danju dnevne časoslove. I u svim ćemo crkvama imati oltare i križeve, te ćemo čitati knjige i Novoga i Staroga zavjeta, kao što to čini Rimska crkva. U pojedinim našim mjestima imat ćemo svećenika koji će morati barem u nedjelje i blagdane slaviti mise po crkvenom obredu, slušati ispovijedi i naređivati pokore. Uz bogomolje imat ćemo

Stećci

grobilja u koja se pokapaju braća i došljaci, ako ondje slučajno umru. Iz ruke svećenika primat ćemo tijelo Gospodnje najmanje sedam puta u godini, to jest: na Božić, Uskrs, Duhove, na blagdan apostola Petra i Pavla, Uznesenja Djevice Marije i njezina Rođenja i o spomenu Svih svetih, koji se slavi prvoga studenog. Obdržavat ćemo postove od Crkve naređene i držat ćemo ono što su naši preci mudro zapovijedili.

A žene koje budu od naše sljedbe bit će odvojene od muškaraca i u spavaonicama i u blagovaonicama, i nijedan brat neće nasamo razgovarati s jednom samom, iz čega bi mogla nastati zlobna sumnja. Nećemo ubuduće primati nekoga oženjena niti neku udanu, ako se oboje, u uzajamnu sporazumu, ne obrate, obećavši uzdržljivost. Slaviti ćemo blagdane svetaca određene od svetih otaca, i ubuduće nećemo primati da sa nama stanuje nijednog manijehca niti drugog krivovjerna ako to za njega budemo sigurno znali.

I kao što smo odvojeni od drugih svjetovnjaka po životu i vladanju, tako ćemo se izdvajati i po izgledu odjeće: odjeća će biti zatvorena, nebojena, duga do gležnja. Mi se pak odsada nećemo zvati kršćanima kao dosada, nego braćom, da se zbog svojatanja toga imena ne bi nanosila nepravda drugim kršćanima. A kad umre učitelj, odsada za vazda prvaci će posavjetovavši se s bogobojaznom braćom birati predstojnika, kojega treba potvrditi jedino rimski prosvetećenik. I ako što drugo Rimska crkva htjedne dodati ili oduzeti, odano ćemo primiti i opsluživati.

Da bi ovo zadobilo važnost za svagda, osnažujemo to našim potpisom. Učinjeno kod Bosne, uz rijeku, u mjestu zvanom Bilino Polje, 8. travnja.

Potpisao mi Dragič, Lubin, Dražeta, Pribiš, Luben, Radoš, Bladoš, ban Kulin i Marin, arhiđakon dubrovački.

Potom mi Lubin i Dražeta po odluci sve naše braće u Bosni i samoga bana Kulina, s istim gospodinom kapelanom Ivanom, podosmo k slavnim i posve kršćanski raspoloženu ugarskom kralju Emeriku, u prisutnosti samoga kralja i časnoga biskupa katoličkog i nadbiskupa pečušskog i mnogih drugih, u ime svih se zaklesmo da ćemo obdržavati ove odredbe, i ako još koje drugo o nama Rimska crkva htjedne zapovijediti i u skladu s katoličkom vjerom naložiti.

Učinjeno na kraljevskom otoku 29. travnja.

Fra Stjepan Pavić

DEPONIIJA ZA STRANAČKO POLITIČKI OTPAD

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Od fra Martina ANTUNOVIĆA, direktora Opće gimnazije - Katoličkoga školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli, saznao sam da međunarodni mentor i protektori u Bosni i Hercegovini planiraju uvođenje i nekih KOMESARA za obrazovanje. Magistar Luka TUNJIĆ, ravnatelj Katoličkoga školskog centra, na to dodaje, da uvođenje komesara ne miriše na dobro. Tim prije što ga to podsjeća na kojejkakve komesare iz socijalističkog vremena. Slažem se sa gospodinom Tunjićem!

Moj kolega, dopisnik "Slobodne Bosne" iz Tuzle i Tuzlanske županije, novinar Mehmed Meša PARGAN, pita se gdje i kako izgraditi deponiju za stranačko-politički otpad, kojega imamo i za izvoz, ali nitko neće da ga kupi.

Sklon sam tvrdnji da nije ništa lakše od toga! Jedna od glavnih deponija je u Haagu, a glede Tuzle i Tuzlanske županije u Kaznenopopravnom zavodu Tuzla iliti, narodski rečeno, u zatvoru.

Često sam postavljao pitanja - kako u praksi provesti jednakopravnost sva tri konstitutivna naroda, spram popisa iz 1991. godine i Ustavnih promjena, a vezano za djelatnike u administraciji Sabora i Vlade Tuzlanske županije, te u općinama.

Na to pitanje mnogi moji znanci i politički dužnosnici bošnjačke nacionalnosti postavili su mi pitanje, a kakve su situacije u Republici Srpskoj i zapadnoj Hercegovini, odnosno Herceg-Bosni.

U jednome intervjuu sa ex-guvernerom Selimom BEŠLAGIĆEM, objavljenom na stranicama FRONTA SLOBODE, intervjuirani zagovara upravo ono što sam ja pitao. Ostaje mi da čujem i saznam hoće li i gospodinu Bešliću biti postavljena slična pitanja.

U jednom od brojeva zagrebačkog "Jutarnjega lista" objavljeno je da je preminuo Juraj NOVOSEL i kada će biti pogreb. Našega, tuzlanskoga, Juraja NOVOSELA, višestrukoga dužnosnika u hrvatskim udrugama, prijatelj iz Zagreba, odmah je nazvao i kada je čuo Novoselov glas bilo mu je lakše.

Narodna poslovica iz ovih krajeva kaže ako sanjate nečiju smrt da ste mu produžili život. Glede spomenute obavijesti u "Jutarnjemu listu" isto to želim gospodinu Juraju NOVOSELU iz Tuzle.

Pročitao sam u novinama mnogo puta da će se i u ovoj godini smanjivati broj aktivnih vojaka - časnika i dočasnika, te da je u opciji i tiha demilitarizacija Bosne i Hercegovine.

Obzirom na to da su nam entiteti, a to znači i ono što se državom BiH zove, pred ekonomskim kolapsom, demilitarizacija bi dobro došla zbog smanjenja troškova. Ali, uz preduvjet da se pod NATO kišobran nekako uvučemo bez vojaka i njihovih starijina.

Oruđa, oružja i vojarne NATO-u i treba ustupiti, a uniformu neka obuku samo oni Bosanci i Hercegovci koji to žele - naravno za novce.

Nezaobilazno mi se nameću izjave velikog broja političara, ali i anketiranih birača, koji su zagovarali izbor školovanih, mladih i nekorumpiranih političara. Zagovarali, ali nisu sa riječi prešli na djela.

Dokaz za ovu tvrdnju je broj glasova koje je dobio ili bolje rečeno koje nije dobio Mersed ŠERIFOVIĆ, nositelj liste Narodne stranke Radom za boljitak za Sabor Tuzlanske županije. Em je mlad čovjek i još mladi političar, em je od svoje prve plaće počeo stipendirati jednoga studenta, ali to nije zavrijedilo povjerenje birača koji su još jednom radije prihvatili prazna obećanja političara od iskustva i maheraja razne vrste.

Nakladnička kuća pjesnika Šime EŠIĆA, "Bosanska riječ" Tuzla i "Hrvatski Glasnik", sredinom lipnja promovirali su svoju zbirku ranije objavljenih krivih ogledala, a pod naslovom "OZONSKA RUPA U GLAVI".

Mnogi znanci i prijatelji pitali su me što sam htio reći ovim naslovom, te u čijoj glavi je spomenuta rupa. Svima samo odgovaram da je to poslovna tajna, te da radoznali nabave knjigu i sami to otkriju.

Jedan od recenzenata knjige "Ozonska rupa u glavi" je i umirovljeni novinar i publicista Vitomir PAVLOVIĆ. U recenziji je dobro uočio da su mi "junaci" priča samo iz hrvatskoga i bošnjačkoga naroda, a da nema Srba, ostalih, zaostalih i preostalih.

Na promociji se "pohvalio" da su i Srbi postali predmetom moje pozornosti, ali tek pošto sam pročitao njegovo recenzentsko pisanje. Svekolikome pučanstvu i čitateljstvu "Hrvatskoga Glasnika" priopćavam da je i to dijelom povod da političari srpske nacionalnosti gostuju u krivome ogledalu, ali još više tomu su kumovale političke stranke sa srpskim predznakom koje su na prošlogodišnjim izborima neuspješno jurišale na fotele u Saboru Tuzlanske županije.

Akadska slikarica i profesorica likovnoga odgoja u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" Tuzla, Marina TROGRLIĆ, običava govoriti da je Sarajka na privremenome radu u Tuzli.

Mladima i slobodnim muškacinima predlažem da se potrupe pa od cijenjene profesorice i uvažene slikarice ukradu odrednicu o privremenome radu u našem gradu.

MOJ BOSANSKI POGLLED MEĐUNACIONALNI ODNOSI, POLITIKA, NACIJE I STRANKE

Ne znam po koji put na stranicama ove novine apeliram da političari i novinari prestanu sa uporabom naroda i nacije kada govore o političkim nesuglasicama. Umjesto toga trebali bi i morali koristiti imena stranaka. Tim prije što svi Bošnjaci nisu u SDA-u, Stranci za BiH i inim strankama. Svi Srbi nisu članovi SDS-a, Radikala i ostalih stranaka sa srpskim predznakom ili bez njega. Ni svi Hrvati nisu u HDZ-u, HSS-u NHI-u...! Prema tome, gospodo političari, kolege i kolegice novinari, razmislite malo bolje kada se odlučite da govorite i pišete o međunacionalnim odnosima u Bosni i Hercegovini. Što se prije u politici i političarenju odrekemo ovoga ružnoga manira, prije ćemo početi normalnije gledati jedni na druge. Prije ćemo u kolegama, susjedima, suradnicima... početi više gledati dobre ili loše ljude, a manje Slovence, Bošnjake, Srbe, Hrvate, Rome, Židove, Čeha, Italijane...

Ovih nekoliko uvodnih napomena navodim najprije zbog samoga sebe, jer mi je dosadilo slušati neargumentirane opaske: vi Hrvati ovo, vi Srbi ono. Isto tako me nerviraju svi oni koji za promašaje SDS-a, mojim prijateljima i znancima srpske nacionalnosti na nos nabacuju kritike. Ni najmanje ne opravdam Srbe i Hrvate, što za propuste SDA-ovih čelnika i zastupnika u organima vlasti upućuju kritike Bošnjacima. To što sam Hrvat po nacionalnosti, nije mi ni prednost,

ni manjkavost spram ostalih sa kojima živim, radim i susrećem se u Tuzli i Tuzlanskoj županiji. Uz to što sam hrvatske nacionalnosti, nikome na ovome prostoru ne dopuštam i neću dopustiti da bude veći BOSANAC od mene, a iz sve snage ću se truditi da nitko ne dobije veća prava zato što je brojniji. Svjestan sam da pisanjem ne mogu smanjiti dominaciju brojnijih nad malobrojnijima, ali mi je bar malo lakše kada razmišljanje na ovu temu javno objelodanim i podijelim sa svima koji čitaju ovu novinu.

Više sam nego siguran da će mišljenja čitatelja na ovu temu biti podijeljena. Sličnomišljenici će mi čestitati, a oni kojima je nacija zanimanje prigovorit će mi da nisam borac za našu, nacionalnu, hrvatsku stvar. I čestitke i prigovore saslušat ću ravnodušno, jer mi nisu potrebite. Ove redove nisam napisao da bih izazvao nečiji bijes, niti da bi ubrao simpatije. Najveća mi je želja da bar netko od onih koji pročitaju ove redove osjete potrebu i želju da se javno oglase na ovu temu - sa istim, sličnim ili suprotstavljenim mišljenjem i stavom. Jedna otvorena, iskrena i zdrava polemika svima bi nam dobro došla. Ukoliko bi se pojavio netko da me uvjeri u suprotno od ovoga što sam napisao, uz zahvalnost, rado ću priznati zablude i javno to priopćiti.

N. J. IVANOVIĆ

POLITIČKO SUĐENJE U ZAGREBU

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

Pilar je znao da Duić igra vodeću ulogu u Hrvatskome komitetu u inozemstvu, ali ga nije poznavao osobno, kao ni Pavla Seea, pa je, kao iskusni odvjetnik, čim je pročitao prva pitanja, rekao donositelju cedulje: "Ostavite vi mene na miru, ja se ne bavim takvim poslom, niti sam se ikada bavio, niti ću se baviti. Kažite vi njima da sam ja vojnik i da se ne bavim politikom, a kad ću doći u Beč, ja ću sam govoriti s potpukovnikom Duićem".

Dr. Pilar je toga čovjeka izbacio van, a ceduljicu, sav ogorčen, pokazao stricu te je pred njim i članovima svoje obitelji spalio, izjavivši: "Striče, ova mi se stvar u tvojoj kući dogodila, neka se ovdje i svrši, ja s tim neću da imam posla, a ako do čega dođe, ti si mi svjedok kako sam stvar svršio".

Nije to, međutim, iz po njega važnih razloga, prijavio policijskim vlastima. Bilo mu je neugodno da se tako kratko iza njegova dolaska u Zagreb da tu živi i radi, dešavaju stvari koje su mogle njegovu ispravnost dovesti u sumnju. I njegov bi stric, poznat po svojoj korektnosti, mogao imati neprilike i posla sa tako odioznom stvari, a da nije išta kriv. A dr. Pilar je ionako bio kao na žeravici, jer mu je rok za otvaranje pisarnice po čl. 8. odvjetničkog rada već bio istekao, a on nije ni počeo pripremati svoje preseljenje iz Tuzle, pa mu je prijetila opasnost da mora ostanu u Zagrebu radi te prijave, stoga je odlučio da ne prijavi predloženu mu vojnu špijunažu, niti se držao obveznim to prijaviti. Procijenio je da se radi ili o provokaciji, ili da ga Duić želi iskušati. Držao je stvar neozbiljnom, da te stvari i nisu nikakva vojna tajna, jer se većina traženih podataka mogla naći u dnevnom tisku.

To je bilo ispravno po hrvatskom kaznenom zakonu (identičan sa austrijskim) i koji je dobro poznavao, ali, na žalost, nije bilo ispravno po srbijskom kaznenom zakonu, koji je prije tri mjeseca bio protegnut jednim dijelom i na Hrvatsku, i koji je propisivao da je svaki građanin dužan javiti policijskim vlastima, ako bi ma gdje saznao za kakav slučaj špijunaže.

OPTUŽEN ZA NEUČINJENO

I u subotu, 19. ožujka 1921, dr. Pilar je saznao pouzdano da se nalazi pod sumnjom protu-državne djelatnosti i policijskom paskom. Istražitelji su, naime, doznali za Pilara nakon što je, početkom veljače 1921, uhićen Pavao See i saslušan u Komandi mjesta, na vojnoj policiji. Tijekom ispitivanja u vojnoj policiji Pavao See je, izvrnut mučenju, izjavio 9. veljače da je dr. Pilaru odnio pismo potpukovnika Duića. Nadalje je izjavio da mu je njegovu adresu dao odvjetnik dr. Ante Pavelić, koji će, također, biti uhićen, ali će se nekako osloboditi i na sudu pojaviti kao branjenik dijela okrivljenika. Dok je kaznena istraga protiv Pavao Seea bila u tijeku, dr. Pilar je podnio 21. ožujka 1921. prijavu Državnom odvjetništvu o dolasku nepoznata čovjeka u stan njegova strica Martina, s pismom potpukovnika Duića koje mu je predao. Na kraju je zamolio Državno odvjetništvo da ga sasluša "pak da se time i pitanje sumnje protiv mene raščisti". No, na tu prijavu

Državno odvjetništvo nije odgovorilo, već je, potkraj toga mjeseca, dr. Pilar pozvan pred kaznenoga suca na saslušanje kao okrivljenik. Saslušana su i njegova djeca, Vjera i Vladimir, te njegov stric Martin i njegova supruga Anka Pilar. Dr. Pilaru je, kao osumnjičeniku, ponovno oduzet stan i provedena je istraga radi zločina veleizdaje, što je imalo za posljedicu da je njegov odvjetnički posao posve propao, jer se nitko nije usudio ići k čovjeku koji stoji pred optužbom veleizdaje, točnije, suradnje s Hrvatskim komitetom u inozemstvu (HK), čija je namjera bila Hrvatsku odvojiti od Kraljevine SHS i organizirati je kao zasebnu državu, usko povezanu sa Austrijom i Mađarskom, s čime dr. Pilar nije imao veze. Istina, članovi HK-a pokušali su manipulirati njime i drugima, kao, na primjer, sa Stjepanom Radićem i dr. Vladkom Mačekom, no nisu postigli nikakve rezultate, a tijela vlasti su počela sa progona i kažnjavanjem oporbe.

Optužnica je podignuta 3. svibnja 1921. protiv njih šesnaestero (među kojima je bila i jedna žena), za djelovanje protiv države (Kraljevine SHS), protiv vojske i uspostavljenog poretka. Šesnaestero osumnjičenika je optuženo, a većina od njih su i osuđeni za "veleizdaju, vojnu špijunažu i urotu protiv države, okupljajući se da bi odvojili Hrvatsku od Kraljevine SHS, i to pod vodstvom HK-a koji je djelovao u Austriji i Mađarskoj te imao veze s političkim čimbenicima u Kraljevini Italiji". Argumente i dokaze državni tužitelj Urbany i suci na čelu sa dr. Aleksandrom Vaićem, predsjednikom Sudbenog stola, našli su u istražnim materijalima koji su bili dobiveni nakon dugotrajna mučenja uhićenika i optuženika, najprije u Komandi mjesta (vojna policija) i u civilnoj policiji, iako je već tijekom istražnog postupka, a i za vrijeme suđenja, bilo očito da se veze između uhićenika ne mogu nedvojbeno dokazati. Neki među njima su bili članovi i pristaše HSP-a, ali i oni za koje se nije moglo ni na sudu utvrditi jesu li pripadnici bilo koje stranke.

Prvooptuženik je, recimo, bio dr. Milan pl. Sufflay, tada umirovljeni sveučilišni profesor, albano-log svjetskog glasa.

Nakon duge sudske rasprave, koja je s prekidi-ma trajala od 2. lipnja do 21. srpnja 1921, popraćene brojnim incidentima između optuženika i njihovih branitelja s jedne, te sudaca i tužitelja s druge strane, izrečene su stroge kazne, više-godišnje robije.

Tijekom istražnog postupka i glavne sudske rasprave, sa sudskim vijećem koje je u istom sastavu sudilo i Stjepanu Radiću prije toga, sasvim su očito pokazali da se radilo o političkim krivicama i političkom suđenju, iako je većina suđenja protekla u dokazivanju tužitelja, što su i suci prihvatili, da se radilo o nedopustivom i kažnjivom kriminalnom djelovanju. Politička dimenzija suđenja osobito je došla do izražaja u istupima državnog tužitelja i sudaca, a zatim i u presudi suda. Tužitelj i suci su ocijenili veleizdajničkim djelom svaku sumnju ili prigovor na način sprovođenja državnog ujedinjenja 1918. Upravo zbog toga djela oni su optužili i osudili trinaestoricu optuženika. Optužbe su bile oslobođeni njih trojica.

Bilo je posve razvidno da se Kraljevina SHS, kao država, branila svim sredstvima, pa i sudskim postupcima i drakonskim kaznama, često i masovno izricanim hrvatskim oporbenjacima i drugim političkim neistomišljenicima, najviše upravo u Zagrebu.

PETNAEST OPTUŽENIH PRED SUDBENIM STOLOM

I dr. Pilar je optužen i osuđen zbog političkih razloga. Cijeli postupak protiv njega razlikovao se donekle od postupka prema drugim optuženicima. On, naime, nije optužen i osuđen zato što je počinio neko djelo koje su od njega zahtijevali predstavnici HK-a, nego zato što vlastima nije prijavio njihov zahtjev. Dr. Pilar do početka sudske procesa nije imao veze s drugim osumnjičenicima i optuženicima, "od kojih", sjećao se, "nisam niti jednoga osobno poznavao, i koji su se regrutirali iz najrazličitijih slojeva, počev od sveučilišnog profesora dr. Sufflaya do običnog apaša". Dr. Pilar se protivio da bude osuđen zajedno sa ljudima sa kojima apsolutno nikakve veze nije imao. Ali to nije ništa pomoglo, on je morao šest tjedana sa tim, kako ga je sam nazvao, "šarenim društvom" sjediti na optuženičkoj klupi.

Njegova "Optužnica" (br. I. 8248, od 3. svibnja 1921) ima 141 stranicu gusto otisnutog teksta, otipkanog pisačim strojem.

Tekst optužnice je dostavljen zagrebačkoj "Riječi SHS", glasilu novoosnovane Demokratske stranke, čiji je jedan od čelnika i najutjecajnijih političara bio Svetozar Pribičević, zadržati unitarist i centralist, koji je bio i ministar unutarnjih poslova Kraljevine SHS. List je prvi objavio optužnicu u nekoliko nastavaka i to počevši od 13. svibnja 1921. Uredništvo je svoja negativna gledišta prema optužnici izrazilo u podnaslovima, što je, među ostalim, ukazivalo na politički značaj toga suđenja, ali i na osudu optuženika prije njegova završetka, jer se u podnaslovima isticala izdaja i veleizdaja države.

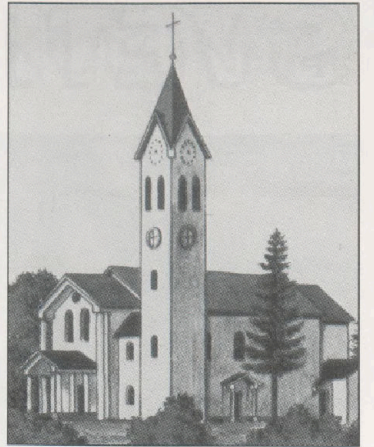
(Nastavit će se)

SIVŠA, ANTUNOVO 2003.

"Prepušti se neka Bog vodi tebe, a ne da bi ti htio voditi Boga"

Na blagdan sv. Ante, 13. lipnja u Sivši je slavljen sveta misa, koju je predvodio fra Mato Bošnjak, prior Dominikanskoga samostana na Korčuli. Koncelebriralo je desetak svećenika susjednih župa s domaćim župnikom fra Mladenom Jozićem. Sveta misa se slavila u crkvenom dvorištu na posebno izgrađenom oltaru, kako bi moglo više od 2500 vjernika pratiti misno slavlje i sudjelovati u otajstvima. Fra Mato Bošnjak je govorio o svetom Anti kao uzoru svakome od nas, te pozvao vjernike, da poput Svetoga Ante slijede put spasitelja Isusa Krista.

Župnik fra Mladen Jozić pozdravio je vjernike susjednih župa i župe Sivša koji su došli u tako velikom broju slaviti svetoga Antu Padovanskoga, zaštitnika župe.

PATRON ŽUPE U LUKAVCU

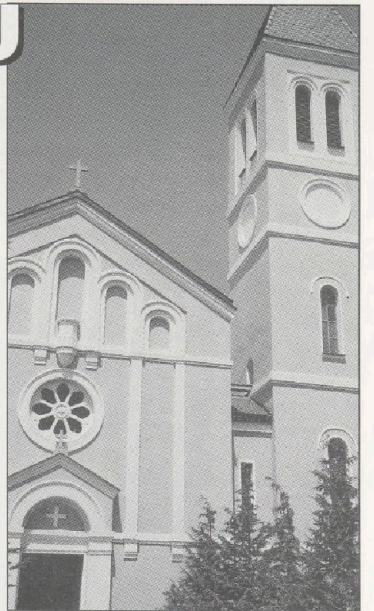

Župa svetoga Ante u Lukavcu, 13. lipnja proslavila je svoga nebeskog zaštitnika Svetoga Antu Padovanskoga. Vjernici su došli ranije i po starom običaju počeli s pobožnošću obilaska crkve, uz moljenje krunice.

Misno slavlje, uz koncelebraciju svećenika Tuzlanskoga dekanata, predvodio je vlč. Marjan Brkić, župnik župe Dragunja. Sveta misa se slavila u crkvenom dvorištu, kako bi svi vjernici iz susjednih župa i župe u Lukavcu mogli pratiti i sudjelovati u misnom slavlju. Vlč. Marjan Brkić je govorio o

velikom Svecu, kojega trebamo pratiti. Treba nam mudrosti, učenosti i poniznosti, a od koga više možemo prosići takve vrline, ako ne od Svetoga Ante.

Prečasni Pero Iljkić, župnik i dekan Tuzlanskoga dekanata pozdravio je okupljene vjernike i braću svećenike, te izrazi radost što su se okupili u očekivanom broju.

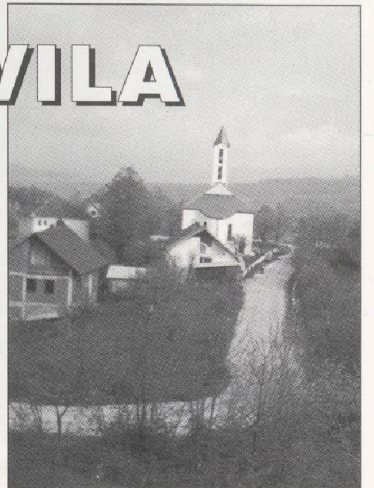

ŽUPA DRIJENČA PROSLAVILA SVOGA ZAŠTITNIKA

Župa Drijenča je 13. lipnja proslavila svoga zaštitnika Svetoga Antu Padovanskog. Uz koncelebraciju svećenika susjednih župa, misno slavlje je predvodio fra Marko Kepić, vikar tuzlanski. Propovjednik je pozvao vjernike da uzvrate nesebičnu ljubav Kristu, poput Svetoga Ante, koji je zbog svoje poniznosti, ljubavi i vjere postao svetim.

Na kraju misnoga slavlja, župnik fra Marko Kobaš je na poseban način potakao vjernike da nadahnute riječi propovjednika fra Marka Kepića i misni blagoslov ponesu svojim kućama i da im molitve zagovorniku, Svetom Anti, budu uslišane.

Udruge poginulih u domovinske ratu su pred spomenikom poginulim bojovnicima položile vijence.

Sv. Ivo - Podmilačje

I ove je godine iz tuzlanske župe organizirano hodočašće sv. Ivi u Podmilačje. Autobus pun vjernika svih uzrasta iz tuzlanske i šikaračke župe, predvođen tuzlanskim ujacima fra Zdravkom i fra Markom krenuo je uoči sv. Ive u Podmilačje.

Na pučkoj misi je pred oko dvadeset tisuća vjernika iz BiH, Hrvatske i dijaspor propovijedao fra Emanuel Hoško, franjevac hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, koji djeluje na

Trsatu, u svetištu Majke Božje Trsatske. U propovijedi je govorio o sv. Ivi kao preteči Isusa Krista i pozvao nas, vjernike, da budemo preteče u svim sferama života, da mi činimo prvi korak u svemu i tako potaknemo ostale. Odlazeći u Podmilačje i vraćajući se od sv. Ive, unatoč velikoj vrućini, u autobusu se mogla čuti molitva, pjesma i veselje.

Z. Š.

SVETI IVO U ŽIVINICAMA

Glas više u pustinji:
Pripravite put Gospodinu,
poravnite mu staze!

Obilježavanje patrona župe Živinice, sv. Ive, počelo je dan ranije (23. 06. 2003) večernjom misom za bolesnike koja je zbog tradicionalno velike nazočnosti vjernika održana na otvorenom prostoru ispred crkve. Svi bolesni su dobili utjehu jer su mogli čuti da su posebno dragi Bogu. Hrvatska žena je u crkvi pripremila izložbu narodnih rukotvorina i tradicionalnih narodnih nošnji, a HKD Napredak Živinice je nagradio najljepšu nošnju Vere Barašić. Nakon te "bolesničke mise", HKD Napredak je pripremio zabavni program izvorne glazbe uz koju se zaigralo kolo.

Misno slavlje je predvodio don **Anto Burić** rodom iz Garevca, na službi u Zagrebu, uz koncelebraciju 12 svećenika okolnih župa i dvojicom nekadašnjih živiničkih župnika, vlč. Markom Hrskanovićem i mons. Mijom Perićem. Misnom slavlju je prisustvovao i veliki broj vjernika (župljana i susjednih župa) koji su tražili hladovinu u crkvi, pod brezama i ostalim mjestima oko vanjskoga oltara.

Propovjednik je u svom nagovoru pozvao sve vjernike da slijede put današnjega sveca - preteče Isusa Krista, izbacimo mržnju i zavist, poručio je don Burić, kako bismo u svojim srcima pripremili mjesto dolaska našega spasitelja Isusa Krista. Zgodnim prisodobama pojasnio je kako i koliko treba odricanja i spremnosti na žrtvu iz ljubavi prema Kristu.

Na kraju misnoga slavlja župnik vlč. Vlado Jagostini zahvalio se braći, svećenicima, zboru i ostalim vjernicima na sudjelovanju u svetom misnom slavlju.

HKD Napredak je u poslijepodnevnom satima organizirao šahovski turnir koji je završio u kasnim noćnim satima pobjedom Zorana Marjanovića.

I. MIŠIĆ - Z. BOSANKIĆ

Pjevački zbor župe
Živinice

IFS "HRVATSKI DOM" NA NEUMSKOJ SMOTRI FOLKLORA

Izorna folklorna skupina "Hrvatski dom" Tuzla, sudjelovala je na Osmoj smotri izvornih folklornih skupina bosanskohercegovačkih Hrvata "Neum 2003". Smotra je trajala od 27. do 29. lipnja gdje je svaki dan nastupalo po petnaest IFS.

Naša Izorno - folklorna skupina je nastupila prve večeri na plaži Hotela Neum, koju je predvodio predsjednik Društva Hrvatski dom, g. Josip Šimić s voditeljicom Slavicom Đulabić. Prvi dan je nastupilo šesnaest hrvatskih izvorno - folklornih skupina, koje je pozdravio domaćin Đuro Obradović, načelnik općine Neum, te u ime organizatora Hrvatske matice iseljenika i Hrvatske kulturne zajednice u Federaciji BiH, g. Miroslav Šilić. Angažiran je i stručni kolegij smotre kojega su sačinjavali: Ivan Ivančan, umjetnički direktor ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO, mr. Dunja Rihtman, etnomuzikologinja iz Sarajeva, i dr. Sremac iz Hrvatskog kulturnog sabora.

ISF Dokanj

Na ovogodišnjem izdanju smotre sudjelovao je zamjetan broj mladih pjevača i plesača što nas mora veseliti i ulijevati nadu. Iz godine u godinu interes za IF se povećava. Naša IFS "Hrvatski dom" ogranka Dokanj je veoma mlada ekipa, koja ima perspektivu.

Po završetku programa sudionicima su podijeljene zahvalnice.

Z. BOSANKIĆ

ČETVRTA MEĐUNARODNA LIKOVNA KOLONIJA

BREŠKE 2003. LJETO u Tuzli

U organizaciji HKD Napredak Tuzla održana je IV. međunarodna likovna kolonija na Breškama od 05. do 08. lipnja 2003. godine.

Svečano otvaranje Likovne kolonije, uz prigodan kulturno-umjetnički program, održano je u srijedu navečer, 4. lipnja. FRAMA uz tamburaški orkestar HKD Napredak Tuzla izveli su Napretkovo himnu i cjelovečernji program.

Voditeljica programa gospođa **Katarina Kovačević** pozdravila je sve prisutne na ovoj svečanosti i predstavila likovne umjetnike sudionike Kolonije.

Koloniju je otvorio g. **Bajazit Jašarević**, predsjednik Vlade TK

Riječ predsjednika HKD Napredak
g. dr. Miroslava Petrovića

Ugledni gosti gospoda:
Jasmin Imamović, Bajazit Jašarević, Rado Pejić, Vojislav Vujanović, Petar Matanović

Frama i tamburaši HKD Napredak

Predsjednik HKD Napredak Tuzla gospodin **dr. Miroslav Petrović** obratio se prisutnima:

Poštovane dame i gospodo, uvaženi uzvanici, predstavnici medija, dragi prijatelji HKD "Napredak".

Dozvolite da Vas, u ime HKD "Napredak" najtoplije pozdravim i zahvalim se svima vama koji ste odlučili ovu prelijepu lipanjsku večer provesti ovdje, na Breškama, u društvu sa našim gostima - likovnim umjetnicima iz Mađarske, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Vama, cijenjeni umjetnici, želim obilje inspiracije i puno uspjeha u radu, a na nama, domaćinima i organizatorima ove likovne kolonije, velika je i zahtjevna zadaća da budemo prije svega dobri domaćini.

Siguran sam da ćemo tu zadaću, kao i prethodnih godina, uspješno riješiti zahvaljujući, prije sve-

ga, potpori naših, već tradicionalnih pokrovitelja, a to su Vlada Tuzlanskoga kantona, općina Tuzla i Franjevački samostan Tuzla.

Vama, cijenjeni pokrovitelji, u ime organizatora, ali i sudionika ove likovne kolonije, upućujem posebne riječi zahvale, jer bez vaše potpore ova likovna kolonija teško bi dočekala ovo večerašnje, svečano otvaranje.

Riječi zahvalnosti upućujem i svim sponzorima ove likovne kolonije, a njihova imena objavit ćemo u sljedećem broju našega lista "Hrvatski Glasnik".

Posebno bih želio pozdraviti, i ujedno se zahvaliti našem domaćinu, župniku fra Blaženu Lipovcu, koji je i ovoga puta odradio veliki dio posla tijekom organiziranja ove likovne kolonije.

Još jednom, dobro nam došli na Breške, ugodno se osjećajte i budite naši dragi gosti.

Blagoslov kipa USKRSNUĆE

Domaćin, **fra Blažen Lipovac**, pozdravio je sve prisutne na ovoj svečanosti, a umjetnicima je poželio ugodan boravak na Breškama.

Pozdrave su uputili i gospoda: **Jasmin Imačević**, načelnik općine Tuzla, **fra Petar Matanović**, gvardijan Franjevačkoga samostana u Tuzli i vikar Franjevačke provincije Bosne Srebre, **Vojislav Vujanović**, likovni kritičar, predsjednik Likovne udruge HKD Napredak Sarajevo, prečasni **Pero Ilić**, dekan Tuzlanskoga dekanata.

Koloniju je otvorio gospodin **Bajazit Jašarević**, predsjednik Vlade Tuzlanskoga kantona.

Sudionici Kolonije bili su likovni umjetnici iz Mađarske, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Stvarali su četiri dana i fundusu Galerije HKD Napredak Tuzla ostavili su na dar 30 umjetničkih djela. Vrijeme i brežakci ambijent bili su vrlo povoljni za rad umjetnika, a sami umjetnici su se

Gospoda Ernesa Mešić

osjećali ugodno, što su i potvrdili na odlasku sa željom da dodu ponovno na Breške.

Na Svjetski dan zaštite okoliša, **5. lipnja**, održan je Okrugli stol na temu: **EKOLOŠKA KRIZA I PEJSAŽNO SLIKARSTVO**. Bilo je prisutno 35 sudionika, podnijeta su i saopćenja.

U petak, **6. lipnja**, premijerno je prikazan film "STO GODINA NAPRETKA", o radu Napretka u proteklom periodu.

Udruga Hrvatska žena priredila je, u **subotu, 7. lipnja**, VEČER RUHA, KRUHA I SOLI.

U nedjelju, **8. lipnja**, u 18,00 sati bila je pjevana sveta misa u župnoj crkvi Breške. Zatim je u dvorištu župne crkve posvećen kip "USKRSNUĆE", rad sarajevskoga kipara Zdenka Grgića.

ime načelnika općine Tuzla, obratila biranim riječima svima pri-sutnima na ovoj manifestaciji.

U kulturno-umjetničkom programu sudjelovao je Mješoviti pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla iz Tuzle i Mješoviti pjevački zbor KŠC iz Tuzle, pod ravnanjem gospođe Evice Cerić.

Završnu riječ dao je fra **Blažen Lipovac** domaćin ove IV. međunarodne likovne kolonije.

Na kraju je Izvorna folklorna skupina Društva Hrvatski dom - Dokanj izvela svoj umjetnički program.

Pjevački zbor KŠC

Mješoviti pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla

Skulpturu je blagoslovio fra **Petar Matanović**, u prisustvu velikoga broja vjernika i gostiju koji su došli na svečanost zatvaranja Kolonije. Ovo umjetničko djelo bilo je inspiracija mnogim umjetnicima koji su stvarali na Breškama.

Na svečanosti zatvaranja obratio se predsjednik HKD Napredak gospodin **dr. Miroslav Petrović**. Dodijeljene su ZAHVALNICE pokroviteljima ove likovne kolonije, sponzorima, likovnim umjetnicima i sudionicima umjetničkoga dijela programa. Zahvalnice je uručio fra **Petar Matanović**. Na kraju se gospođa **Ernesa Mešić**, u

Voditeljica gospođa Katarina Kovačević

Valja napomenuti da su tijekom ove Međunarodne likovne kolonije u kulturno-umjetničkom programu sudjelovali: tamburaški sastavi HKD Napredak, Mješoviti pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla Tuzla, Mješoviti zbor KŠC Tuzla, FRAMA Tuzla i Izvorna folklorna skupina Dokanj. Program je izvođen na visokoj umjetničkoj razini.

Pokrovitelji su bili: Vlada Tuzlanskoga kantona, Općina Tuzla i Franjevački samostan Tuzla.

Sponzori su bili: RKT župni ured Breške, HKD Napredak Sarajevo, Pivara Tuzla, PRINT-COM Tuzla, PEPEX Tuzla.

Organizacijski odbor radio je u sastavu: dr. Miroslav Petrović, predsjednik, tajnik Juraj Novosel, članovi: fra Petar Matanović, fra Martin Antunović, fra Blažen Lipovac, Rado Pejić, Tomo Bosankić, Zvonko Bosankić, Marica Vikić, Vedran Čičak i Mara Pečet.

Prema datim ocjenama i ova Kolonija je dobro organizirana, uz zalaganje Napretkovaca i župnog ureda Breške, a na zadovoljstvo samih umjetnika, HKD Napredak, grada Tuzle i Tuzlanskoga kantona. Bio je to poseban doživljaj i nastavak umjetničkoga stvaralaštva na našim prostorima.

Ovom Likovnom kolonijom HKD Napredak se aktivno uključio u manifestaciju "LJETO U TUZLI 2003", kao i u realizaciju projekta Dunav - Drava - Sava u okviru euroregionalne suradnje.

Bosanskohercegovački, a posebno tuzlanski mediji (TV, radio, tisak) popratili su Koloniju i dali joj značajan publicitet.

K. KOVAČEVIĆ - J. NOVOSEL

Likovne partiture Međunarodne kolonije "BREŠKE 2003"

Na ovogodišnjoj Međunarodnoj likovnoj koloniji "Breške 2003" okupilo se, u četvrtom sazivu, 14 likovnih umjetnika iz Mađarske, Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Poimenice, to su: Branka Brkljačić-Arnaut, Vladimir Džanko, Đuro Fišer, István Horváth, Fuad Kasumović, Miroslava Kaurin, Nada Matla, Čamil Osmanović, Zuhdija Šalkić, Čazim Sarajlić, Nedžib Suljević, Đuro Šarkić, Ferenc Takács i Marina Trogrlić.

Branka Brkljačić - Arnaut

Svi su oni došli ovdje, preokupirani jedinstvenom idejom: da ambijentu Brežaka, majevičkim obzorima, njenim jutrima, podnevima i večerima, očuvanim prirodnim vrijednostima, pronađu likovni iskaz, da iskažu svoja intimna, unutarnja stanja, svoje duhovne vibracije, uzvišene poticajima koji su izvirali iz svega što se nudilo čovjekovim čulima, ne samo oku, već i sluhu, opipu i onoj unutarnjoj potrebi da se opći sa zdravim ljudskim okolišem koji ovaj ambijent nudi. Svi su oni, dakle, poklonici pejzažnog slikarstva, forme za koju moderna teorijska misao u oblasti likovnih umjetnosti kaže da je iscrpila svoje mogućnosti i da usloženom odnosu čovjeka i objektivnog svijeta nije u stanju podstrijeti one iskazne mogućnosti u kojima bi se ti odnosi očitivali u svojoj punini. Oni još uvijek vjeruju da se čovjek može, po svojim unutarnjim potrebama, potrebama razumijevanja i sebe i toga svijeta, prepoznati u tome slikarstvu, da može naći

svoje interese i udovoljiti svojim duhovnim uznosima iznad pukosti življenja i egzistencijalne trošnosti. Oni vjeruju da traganje za lijepim, što nude prirodne forme, nije lažna slika svijeta koja čovjeka zavodi i nudi mu nešto što nije u suglasju sa njegovim životnim i duhovnim interesima. Oni odlaze u prostor, upijaju u sebe energije koje dolaze od blago zatalasanog prostora majevičkih obronaka, iz razvijenih krošnja uzdignutih stabala, iz putnih traka oivičenih bujnim šibljem, iz dobrohotnih ljudi koje susreću u ovim prostorima, iz crkve, smještene na jednom brežuljku ponad samog naselja, iz svega onoga čemu je demijurška snaga stvaranja dala svoja oblička od kojih se formulira čovjekovo stanište, i da tu energiju prenose u svoje crteže, svoje boje, svoje kompozicije. Njihova slika je vid komunikacije između prirode i čovjeka, priroda u čovjekovu dušu ulijeva ekstrakte svoje duhovnosti koji se u toj duši transformiraju u nešto novo u suglasju sa snagom doživljavanja i stvaralačkih moći svakoga od njih. Tome dijalogu bi mogao biti zajednički nazivnik: **ljubav**, ljubav istkana od niti ljepote koju priroda nudi čovjeku. To je dijametralno suprotni pol od onoga koji čovjek uspostavlja prema prirodi, opsjednut svojom nezažljivošću u stjecanju materijalnih dobara.

Umjetnici u ovogodišnjem sazivu ostavili su 28 djela za kolekciju Kolonije. Najviše je onih koji su ostavili po dva djela, devet, jedan je umjetnik ostavio tri, jedan četiri, a troje po jedan rad. S obzirom na kratkoću vremena, to je zavidan broj djela, i to, sa svoje strane, svjedoči o revnosti umjetnika koji su bez predaha radili i time opravdavali pažnju koja im je posvećena.

Najplodniji je bio **Vladimir Džanko**, slikar iz Osijeka. Njegova četiri djela nose nazive: "Zeleni krajolik", "Breške", "Brežakci nošnja" i "Priroda". Ovaj se umjetnik oslanja na naglašene perceptivne mogućnosti trodimenzionalnog prostora i na vještinu hvatanja onih silnica kojima se oblikuju objekti u tome prostoru. Otuda se u osnovi njegova djela nalazi crtež, crtež i kao predradnja i crtež koji ostaje vidljiv i onda kada djelo bude do kraja dovršeno. Njegov je pokret ruke lagan, linija je blago valovita, a bojena gama prozirna. Boja nema težnju da postane nositelj izražajnog, ona je opisna, upotrijebljena atributivno, kao determinacija uočenog oblika. Pa ipak, s obzirom da je njena gama formulirana u svojoj prozirnosti, u njoj možemo iščitati jedan blago uzvišeni lirski senzibilitet umjetnika, koji je, u svojoj izražajnosti, prisutan i kod niza drugih umjetnika. Možda je svoj krajnji refinman doživio na platnima Branke Brkljačić-Arnaut. Ta lirski uzvišenost kod ove umjetnice se može iščitati već u samim nazivima djela: "Duša te čuva" i "Titranje". Dvije ključne determinante se daju izdvojiti iz ovih naziva: "duša" i "titranje".

Duša je prostor u kojem se formulira taj lirski amalgam predmetnog svijeta i umjetnikove doživljajnosti njegove, a "titranje" je forma oglašavanja toga amalgama. Zelena boja, koja je u osnovi njenog izričaja je prozirna do krajnje visine svoga zvukovnog spektra, a potezi kista oličavaju upravo to zvukovno treperenje pa bi se za eksponat

"Titranje" moglo reći da je, zapravo, jedan glazbeni partitura u čijoj se pozadini nalazi figura Krista, uzdignutih ruku, kao svojevrsna kadenca sve te zvukovnosti. Na drugoj slici, pak, susrećemo izvjesne konceptualne elemente: viđeno u prirodi (brežakci crkva i nekoliko razvijenih krošnja) svedeno je u jedan zagrljaj dvije ruke koje dolaze iz imaginarnog pozadine, kao sveta datost, da bi se u prvom planu, na rastojanju blagog doziva (putna traka) oslikale ruke, obgrljene cvijećem.

Doživljavanje prirode **Miroslava Kaurin** nije tako vibratno kao kod Branke Brkljačić - Arnaut, njeni nanosi boje su "otežani" gustinom pigmenta i pastuoznim nanosom boje, bez prozračnosti i lirske tananosti, ali sa naglašenijom introvertnom doživljajnošću motiva koji se prenosi na platno. Svojim eksponatima je dala naziv "U san - Breške" I i II.

Nada Matla slika teškim impastom, zatamnjenim tonalitetom čime, zapravo, čini određeni otklon od težnje da se deskribira viđeno i prenosi u svojoj mogućoj doslovnosti. To je subjektiviranje doži-

Vladimir Džanko

Fuad Kasumović

vijenog, predmetno biva samo povodom likovnog uobličavanja ideje koja je potaknuta tim viđenim. U toj korespondenciji sa idejom, mnogo je snažniji izražaj postigla u oslikavanju brežakci crkve gdje je arhitektonske forme crkvenog objekta preoblikovala u zbijenu formulaciju da bi postigla dojam nepokretnosti i duboke utemeljenosti u prostoru, sa tek naznačenim svjetlosnim nanosima na arhitektonskim ploham, a onda je crkveni zvonik

obujmila aurom energije, koja je isijavala iz posvećenosti crkve kao likovnog objekta, a potom je ostali dio slike prekriven tamnim slojem boje čime su zatvoreni horizonti i isključena svaka mogućnost da se u taj prostor useli bilo što drugo. Ekspnat nosi naziv "Breške - oaza vječnosti". I drugi ekspnat "Breške - oaza života", sa motivom kuće, smješten u prirodni raskoš, rađen je istom metodom, ali bez one auratičnosti koja se prepoz-

Nedžib Suljević

Nada Matla

naje na prvom ekspnatu, iako iz naziva razaznajemo idejnu okosnicu na kojoj je bazirana slika i koja sa prethodnim ekspnatom čini cjelinu - diptihon.

Fuad Kasumović čini bitan otklon od svih ostalih umjetnika: on je opsjednut formama ljudskog tijela. Njegova je inspiracija našla svoju fascinaciju u upravo postavljenoj skulpturi Krista koju je uradio skulptor Zdenko Grgić i obvio je magličastim tonalitetom sna ili doziva. Iz te maglice izranja figura Krista sa posebno akcentiranom glavom. Slika nosi naziv "Nada". Na drugoj slici je predstavljen lik mlade žene u sjedećem položaju, rađen veoma razigranim linijama koje formuliraju draži ženstvenosti lika, suptilnost tijela i svojevrsnu utonulost u svoje biće. Može se reći da je poetika lirskog realizma stekla ovdje puni svoj iskaz.

Nedžib Suljević je svojim ekspnatima dao nazive: "Put za Breške 2003" i "Ekološki motiv". "Put u Breške" je urađen dosta shematski gdje je putnoj traci, u svome razvojitom toku, dao dominantno mjesto, dok je bujno rastinje oko njega dao dosta sumarno, bez dovoljno potrebne lirske razrade. Na slici "Ekološki motiv" pokušao je naći izvjesni ironijski uklon dovodeći u neposredni spreg elemenat "motiva" i elemenat "ekološkog" sa konotacijama koje u sebi nose oslikani predmeti (plastične boce čiji smo zarobljenici postali i ne nalazimo načina kako da se oslobodimo toga ropstva). Međutim, u samoj razradi svoga motiva on je unio znatno više one nužne raščlanjenosti elemenata slike i uobličio ih naglašenom prozračnošću bojenog pigmenta pa smo, na kraju, dobili, ipak, jednu lirski intoniranu skasku.

Duro Fišer, svojim impastom, gustinom bojenog pigmenta i zatvorenosti ukupnoga tonaliteta, stvarao je slike gdje se oblik iz prirode koristi tek kao uvjet za iskazivanje svojih unutarnjih stanja, svoje fascinacije, u kojoj je znatno važnije ono što se zbiva u biću umjetnika od onoga što dolazi iz realiteta svijeta. Atmosfera predmetnog svijeta se u umjetniku zgušnjava gotovo do neprozirnosti, boja više nije boja za imenovanje predmetnog sloja slike već za imenovanje unutarnjeg ustroja umjetnikova u čemu je boja i predmet doživljaja i sredstvo iskaza, i to boja koja inspiraciju umjetnika prevodi u određeno egzistencijalno stanje samozaborava. Njegova slika izlazi iz okvira dopadljivosti i dekorativnosti.

Ferenc Takács je primijenio dva, prividno, različita metoda u komponiranju svoje slike. Na ekspnatu "Isprana obala" primijenio je klasični metod islikavanja motiva s vodom (on je jedini koristio taj motiv). Motiv je rađen u bojenoj skali od zagasito smeđeg do tamno zelenog, što bi možda odgovaralo osjećanju drugog vremenskog perioda, ali

Ferenc Takács

ipak sa dovoljno sugestivnosti i nepatvorenog doživljavanja. Druga se slika, sa nazivom "Apel", približava simboličkoj izražajnosti: površina je platna artikulirana u vidu križa kroz koji se prozire široki krajolik. Ta dva plana slike i njen naziv sprežu se u jedinstvenu ideju, ideju opomene, ili ideju božanskog zaziva da se ne narušava ono što jest božansko djelo dato čovjeku na opću korist, a ne na bezočnu destrukciju. Ova je slika mogla poslužiti kao moto Okruglome stolu, organiziranom u okviru ovogodišnje Kolonije: Ekološka kriza i pejsažno slikarstvo. Dakako, ovo je neposredna asocijacija, mada se u njoj može iščitati i osnovno obilježje krajolika čiste prirode Brežaka i sakralnost objekta smještenog u njoj.

Inspiracija **Dure Šarkića** je našla svoj uklon u jeziku simbola koji se pejsažnim slikarstvom stoji tek u uslovnom odnosu u čemu se posrednikom pojavljuje kriza u koju je čovjek doveo i sebe i svoje obitavalište bezočnim iskorištavanjem dobara koja mu je priroda nudila. Slika ima svoja dva izrazita plana: u donjem dijelu je data simbolika prirodnog prostora sa tek naznačenim mogućim atributima, a u gornjem dijelu se nalazi shematski dat simbol ptičurine koja se, u svoj svojoj nezajažljivosti, ustre-

mila na prirodu. Sve je na slici dato u dramatičnom pokretu i u svojevrsnoj kataklizmičkoj situaciji.

István Horváth se u svojim ekspnatima "Breške 2003" približava lirskom slogu Branke Brkljačić - Arnaut, s jedne strane i Vladimiru Džanku, s druge strane. Motivi su mu prozračni, dati u skali prosvjetljene i do tananosti dovedene zelene boje, na jednom ekspnatu, da bi na drugom tu zelenu boju znatno zgusnuo i učinio je dominantnom u krajnjem iskazu. Dok je na prvom ekspnatu dominirala atmosfera, na drugom je dominirao koloristički princip.

Zuhdija Salkić je koristio dvije likovne tehnike: ulje i pastel, ali je postupak gotovo istovjetan jer na slici u ulju on je koristio izrazite pastelne karakteristike i korištene boje i način nanošenja boje na platno. Stoga se čini da je biću ovog umjetnika pastel znatno bliži. On je izrazitog lirskeg temperamenta koji se ogleda u težnji da bojeni pigment bude do kraja prozračan i da topli kvaliteti bojenog pigmenta dominiraju. Na ulju, sa naslovom "Breške" alterniraju se žuta i crvena sa blagim prijelazima zelene, dok se boje hladnog tonaliteta javljaju samo kao akcenti u snažniju vizualnu senzaciju. Na pastelu "Maslački 2003" na zagasioj pozadini topli akcenti žute nose snagu doživljenosti i onog sveopćeg ushita.

Čamil Osmanović, pak koristi akvarel i temperu. U akvarelu je napustio težnju ka izobražavanju predmetnog u svojoj inspiraciji, već je hvatao one bojene tonalitete koji su se oslobađali svog nositelja i stizali do umjetnikove svijesti kao autonomni entiteti. Slika je data u skali hladnih tonova i to joj slabi snagu dojmljivosti. Na drugoj strani, tempere su daleko usaglašenije i sa snagom doživljenosti i sa poetskim ustrojstvom cjelokupne inspiracije. Predmetni je sloj znatno ojačan i postao je osnovnim nositeljem žive inspiracije prožete doživljenim ushitom.

Marina Trogrlić je, također, iskazala autonoman postupak u realiziranju slike: ona koristi živu materijalnost od kojih gradi sliku. Podlogu oblikuje od nanosa pi-

jeska, a, potom, na tako artikuliranu podlogu postavlja bojeno lišće sa naglašenim nervaturama usmjerenim na različite strane čime je postigla dinamične lomove i jedan koloplet odnosa različitih vektora, zarobljenih prostorom slike. Boje, kojima se prebojavaju listovi, odlikuju se naglašenom gustinom i ekspresivnošću njihovom, datom od tamno smeđe preko zagasito crvene, do otvoreno crvene i žute sa prosjevima zelene i tamno zelene. To je osoben karakter inspiracije u kojoj dominira unutarnji doživljaj ispoljene energije prevedene u vizualnu senzaciju.

Dva ekspnata **Haruna Nurkanovića**, nastala izvan Kolonije, imaju u sebi dovoljno elemenata da se mogu naći u zbirci Kolonije.

Slika **Čazima Sarajlića** "Križni put Pape Ivana Pavla II" rađena je u sfumatu ogorjele crvene boje u čijem je prvom planu postavljeno Kristovo raspeće, insignija opomene i cilja onoga što je ovaj umjetnik stavio u sam naziv svoje slike. To je ona kadenca kojom okončavamo ovaj zapis o Među-narodnoj likovnoj koloniji "Breške 2003", održanoj od 4. do 8. lipnja.

Vojislav Vujanović

SUMORNOST LJUDSKOSTI I BUĐENJE NADE

Breške su starovjekovno naselje, smješteno na obroncima Majevice, u koje se, za dvadesetak minuta, stiže iz Tuzle. Ali, početak priče nije u tome. Priroda u ovom prostoru, još uvijek (!), nosi bijelu haljinu djevičanstva, taknuti njeno biće znači - taknuti put nevinosti. Treba imati čiste ruke kada se dolazi u Breške.

Malo je prostora o kojima priču možemo početi na ovakav način, mada se mora priznati da ih ima još u koje nije prodrla nihilistička etika, kako je, svojevremeno, zapisao fra Mile Babić, gdje predmeti nisu ogoljeli od apsurdna krajnje postvarenosti prema kojoj čovjek nema ni osobne, ni božanske odgovornosti.

U Breškama se diše punim plućima. I tko god se uputi u Breške, bit će ponesen širokogrudnošću kojom ga dočekuju razigrani brežuljci, travnate livade, razrasla stabla, ljudi sa širokim osmijehom i dobrohotnošću. Na jednom je brežuljku crkva. Župu opslužuju franjevci. U crkvi su vitraci, uradio ih je divni umjetnik Zdenko Grgić. Pred crkvom je upravo postavljen kip Isusa Krista, sa uzdignutim rukama prema nebu. Okolo crkve su lipe visoko uzdignutih krošnji koje, svojim mirisima, osmišljavaju drevni naziv mjeseca lipnja.

U Breškama je, a začudo je da to nije učinjeno i ranije, formirana prije tri godine, likovna kolonija. Koloniju je utemeljilo Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", podružnica u Tuzli. Zamajac cjelokupne aktivnosti je prof. dr. **Miroslav Petrović**, koji nije dozvolio ni da ga bolest u tome pokoleba. Kolonija ima internacionalni karakter: umjetnici dolaze iz bližeg i daljnjeg okruženja. Ove godine je bilo nekoliko slikara iz Republike Hrvatske i Mađarske. Slikari dobivaju sve potrebne podobnosti za rad, bivaju smješteni kod gostoljubivih domaćina u naselju, odabiru motive, slikaju i obvezuju se da jedno ili više djela poklone Koloniji. Interesi se prepliću: umjetnici bivaju motivirani da stvaraju, nude im se izuzetni motivi, sama Kolonija stvara svoju kolekciju u kojoj se zrcali i duboko promišljeni akt u osmišljavanju čovjekove svaki-danšnice. Ali, iznad svega, bar u ovo naše hudo doba, izdiže se luk posvećenja prirodi, njenom ničim nepatvornom zovu, zasvjedočenju da još nije sve uništeno. Ovim trijumfalnim lukom poduhvat biva okrunjen istinskom svečarskom krunom. Time su tri vektora ovdje našla svoje sjecište: nepatvorena priroda, sakralni duh i kreativnost umjetnika. Upravo je to sjecište potaknulo aktore Kolonije na još jedan čin: ove su godine organizirali okrugli stol na kojemu se raspravljalo o ekologiji i pejsažnom slikarstvu.

Stol je održan pod dvostrukim oznakvljenjem: u povodu **Dana zaštite životne okoline i Dana planete Zemlje** i pod znakovljem imena čovjeka koji je, prije gotovo 800 godina "razumio potrebu zaštite prirode". To je Sveti Franjo Asiški kojega je Papa Ivan Pavao II, 29. rujna 1979. godine proglasio Zaštitnikom okoliša, a Ujedinjeni narodi 1980. jubilarne, 2000. godine, proglasili su ga osobom minulog milenija. Okrugli je stol u tom znakovlju i započeo svoj rad. Poslije uvodnih riječi moderatora Okrugloga stola (autor ovih redova), skup je pozdravila gospođa **Jadranka Mirašić**, ministar pros-

G. Vojislav Vujanović otvara raspravu...

tornoga uređenja i ekologije uz napomenu da naši građani posjeduju određen stupanj ekološke kulture, ali da je to nedovoljno, o čemu svjedoče zagađene rijeke, pojasevi oko putova, divlje deponije i da je sve zasnovano na čovjekovoj svijesti na čijem preoblikovanju treba raditi i sa obrazovanjem početi u najranijoj dobi. Potom je fra **Martin Antunović** govorio o Svetom Franji. U svojoj čuvenoj "Pjesmi stvorova" Sveti je Franjo u to rano doba naše civilizacije shvatio potrebu "sveobuhvatnog pomirenja s prirodom", istakao je fra Martin Antunović. Sveti je Franjo "živio u skladu s prirodom i od braće je tražio isti odnos prema prirodi", sunce nazivao bratom, vodu i zvijezde sestrama, izvor čudom, vuka, također, bratom, zemlju majkom, a propovijedi je držao pticama.

Fra Martin Antunović je posebno apostrofirao činjenicu da su umjetnici svih vremena, sa

nadahnućem, obrađivali teme vezane za život Svetoga Franje. Činjenice su istinski zanimljive: već u 13. i 14. stoljeću četrdesetak slikara se nadahnjivalo životom i djelom ovog svetitelja, nad kojima je vrhunio veliki Giotto. I u naše vrijeme ima slikara i s naših prostora koji su bili nadahnuti njegovom svetošću. Među njima i Ivan Meštrović, Gabrijel Jurkić, Ivo Dulčić, Nada Pivac, Zdenko Grgić... U krajnjem zbiru, oko 500 umjetnika se nadahnjivalo životom i djelom svetiteljevima. Fra Martin Antunović je apostrofirao činjenicu da je u crkvama Bosne Srebrene urađeno oko trideset djela od dvadesetak umjetnika nadahnutih motivima vezanim za sv. Franju.

Ovaj prikaz fra Martin je završio riječima: "Svojom osobnošću i svojim novim osebnim stilom života, Franjo je višestruko prisutan u umjetnosti i kao slikarska tema i kao inspiraci-

Učenici Gimnazije KŠC

ja umjetnicima, ali i kao snažan pokretač u općem razvitku umjetnosti. Franjin odnos prema prirodi, prema okolišu, jest putokaz da s prirodom treba odgovorno živjeti. Neodgovoran odnos prema prirodi vodi samouništenju".

U radnom dijelu Okrugloga stola sudjelovali su i **učenici Katoličkog školskog centra Opće gimnazije** u Tuzli. Njihov rad: "Divlje deponije - naše ogledalo" je temeljita studija i naše svijesti i naše savjesti, kada razmišljamo o neko-rektnom odnosu prema prirodi. Iz njihove studije saznajemo da se na području Tuzlanskoga kantona nalazi 13 općinskih, 80 većih i nekoliko stotina (!) manjih divljih deponija. Otpadni se materijal rapidno povećava, a samo se 64% odlaže u deponije "dok je ostatak otpada našao svoje mjesto pored putova, u rijekama, pored objekata, kao i na napuštenim mjestima u prirodi", istakli su učenici-izlagači. I drugi podatak nije ništa manje tragičan: oni su provodili anketu među građanima i ustanovili da oko 80% ispitanika nisu znali ni što to znači deponija, a još ih je veći broj koji ne raspoznaju znak za reciklažu. Najzad, djeca se igraju u blizini takvih deponija i istraživanja su pokazala da 70% djece nižeg uzrasta imaju problema sa dišajnim organima. Učenici su ponudili i nekoliko prijedloga za rješenje problema: da se u plan zbrinjavanja otpada uključi princip recikliranja i kompostiranja organskoga otpada i da se izgradi sanitarna deponija za otpad koji se ne može iskoristavati na drugačiji način. U izlaganju svoje "studije" sudjelovali su: **Svetlana Ivanović, Ivana Ljubić, Ivana Ilićević, Ivan Bosankić i Anita Šimić.**

Stanoviti prilog radu Okruglog stola dao je i Ratko Banović, iz čijih riječi izdvajamo nekoliko akcenata. Među prvima je ekološka politika prošloga vremena u kojoj vladaju dva koncepta: "Nemoralnoga egoizma i moralnoga altruizma" i da takva politika proizvodi sve veću ekološku krizu. Sam čovjek, pak, u svojoj pohlepi, zaboravio je "da je samo dio prirode i da mu samo priroda daje sve materije neophodne za život". Zaslijepljen svojom pohlepom, čovjeku se čini da za novac sve može kupiti. A zemlja sve više obolijeva: zagađuje se i gubi ravnotežu, sve se više zagrijava, ozonski sloj se istanjuje i javlja se ozonske rupe, prijeti joj radioaktivno, kemijsko i organsko zagađenje i predviđa se da će do 2020. godine na zemlji izumrijeti oko 20% živih vrsta.

Budući da je u nazivu Okruglog stola, u okviru ekoloških problema, stavljeno i pejzažno slikarstvo, ono slikarstvo koje se i njeguje u Koloniji u Breškama, organizator koje je Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", pojavila su se određena zapažanja koja vrijedi zabilježiti i predočiti ih široj javnosti. Sve što je vezano za prirodu bazirano je na ljubavi, istakao je slikar **Fuad Kasumović.** Svoja razmišljanja je zasno-

vao na akcijama Olega Kulića koji je pokrenuo akciju svjetskoga pejzaža. Jedna od njegovih misli je da smo sebe doveli u određenu zamku i da smo se više počeli diviti slici ili fotografiji, nego samoj prirodi čija se bit prenosi na sliku ili fotografiju. S druge strane - pejzažno slikarstvo je svojevrsna drama koja se odvija između slikara i prirode, što znači, ma kako se slikar odnosio prema prirodi, on slika svoj unutarnji pejzaž, a ne slika ono što se zapravo i ne može prepisati. Gospodin Kasumović je apostrofirao još jednu Kulikovu akciju: on je odlučio obići niz zemalja euroazijskog i američkog prostora, načiniti fotografije i ponuditi ih čovjeku kao neuništivu ljepotu kojoj je čovjek, po svojoj biti, sklon. U tome se, prema Kasumovićevim riječima, krije ono najbitnije: ljubav i milosrđe prema zemlji.

Svoj vrijedan doprinos razumijevanju odnosa prirode i slikarstva dao je i likovni kritičar **Aleksandar Adamović.** On smatra da je čovjek počeo oslikavati prirodu onog trenutka kada je osjetio da je došlo do svojevrsne krize između čovjeka i prirode. Kriza se očitovala u samom poimanju stvarnosti. Tu promjenu u poimanju je unijela fotografija svojim tehničkim (znanstvenim) dostignućem. Sa impresionizmom se počinje razvijati novo prikazivanje stvarnosti iz čega se oslobodila misao da stvarnost nije ono što mi mislimo da je ona, stvarnost postoji mimo nas, a način kako mi doživljavamo tu stvarnost, pitanje je historije, znanost, koncepcije poimanja stvarnosti. Slijedeći povijesni luk razvoja pejzažnog slikarstva, Aleksandar Adamović je došao i do čina koji su izveli likovni stvaratelji Tuzle, oslanjajući se na dosege do kojih su došli moderni slikari, prije svih Mondrijan, a potom Maljević koji su doveli do sasvim drugačijeg poimanja slikarstva i njegove uloge u društvu: pejzaž se ne shvaća kao slika u prostoru, ne shvaća sliku kao ekran kroz koji mi vidimo prostor ispred nas, već pokušava kozmičke energije, koje prolaze kroz nas, našu dušu i naš prostor, projicirati kao crni kvadrat na bijeloj podlozi. Tuzlanski umjetnici su formulirali opsežni projekt: Tuzla - otvoreni prostor, i njime pokušavaju promišljati i urbani i prirodni prostor oko nas. U sklopu toga su oni, na brdu Kicelj, postavili Crni kvadrat na bijeloj podlozi, na dan zatvaranja Rudnika soli u Tuzli. Na ovom mjestu je Crni kvadrat na bijeloj podlozi prekodiran u - sol i ugalj. Drugi rad je izveden na jezeru Modrac: vajar Fikret Libovac je načinio lokvanje i žabe i postavio ih na močvarnom dijelu jezera.

U daljoj raspravi fra **Petar Matanović** je dopunio izlaganje fra Martina Antunovića o Svetome Franji legendom o Gubijskome vuku. U tom kontekstu je istakao da je Sveti Franjo otkrio tajnu Isusove osobe, i slijedio ga, a priroda mu je omogućila da se vine do zvijezda. Po njemu, čovjek treba biti vlasnik prirode i vladati njome razumom i logikom. Što se tiče same umjetnosti, čovjek bi trebao unijeti više duhovnih komponenti, ne oslanjajući se suviše na osobna rješenja.

Slikar **Zdravko Novak** je istakao da se stanovništvo Tuzle uvećalo pet puta, ali da je kultura pet puta siromašnija. Poseban problem predstavlja nebriga u očuvanju starog gradskog jezgra gdje arhitekti inkorporiraju nove građevine.

Fra **Blažen Lipovac** je upozorio na slab odgoj koji započinje već u obitelji i da nitko ne odgovara za necivilizacijsko ponašanje.

Slikar **Nihad Džibrilović**, predsjednik Udruženja likovnih umjetnika Tuzlanskoga kantona, skre-

nuo je pozornost na novu eru u razvoju čovjekove misli i likovnih umjetnosti u suglasju sa novim sredstvima komuniciranja koji su čovjeku na raspolaganju. S tim novim sredstvima komuniciranja zakoračujemo u 21. stoljeće, a s time nam dolazi virtualni pejzaž, softverski pejzaži, novo poimanje svijeta, nešto čime se mora baviti i filozofija i religija i umjetnost, jer i te nove čovjekove mogućnosti počinju proizvoditi svoje forme zagađenja iako, de facto, još nismo u punoj mjeri ni zagazili u te nove prostore. Ali - to bi mogla biti tema za narednu Koloniju.

U raspravi na Okruglom stolu sudjelovali su i dr. Srećko Tunjić i Čazim Sarajlić.

Vojislav VUJANOVIĆ

IV međunarodna likovna kolonija "Breške 2003"

ČUDO U BREŠKAMA

Sve što je lijepo kratko traje. Takva je bila i četvrta po redu Međunarodna likovna kolonija "Breške 2003". U okviru manifestacije "Ljeto u Tuzli 2003", a u organizaciji HKD "Napredak" Tuzla, meni osobno, ostao će u trajnom pamćenju.

Ostalo će radi karaktera koje sam prvi put u životu sreo, a koji su zračili neobičnom ljudskom toplinom i istančanom likovnom svježinom. To se na kraju odrazilo i na sam učinak ovogodišnje likovne kolonije koja je postala bogatija za 30 novih, vrijednih likovnih djela.

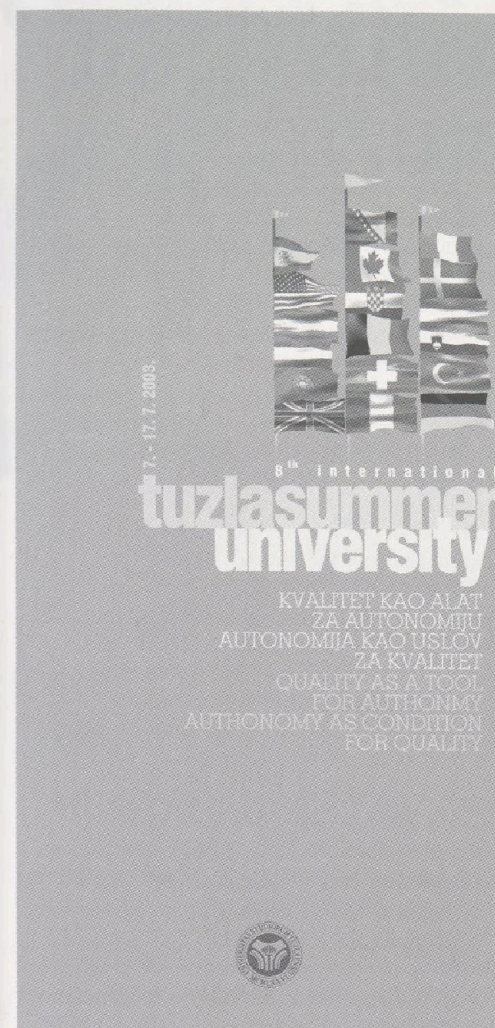
Desilo se to iz više razloga. Kao prvo, osmislile su ovogodišnju likovnu koloniju ličnosti koje krase veliko znanje iz oblasti kulture kao i prethodna iskustva. Improvizacije nije bilo i sve je funkcioniralo besprijekorno, na obostrano zadovoljstvo, kako sudionika, tako i organizatora...

Pravo malo čudo desilo se u Breškama. Susreti koji se pamte. A sve u vremenu kada je svima nama, malo, samo malo, mrvica, ljudske pažnje i topline itekako potrebno. Većina slikara, pa i ja osobno, bili smo zatečeni takvim odnosom, nismo se nadali da će toliko ljubavi prema nama biti. Posebno bih se zahvalio predsjedniku HKD "NAPREDAK" TUZLA dr. Miroslavu Petroviću što mi je ukazao povjerenje da zvanično sudjelujem na Okruglom stolu o temi "Ekološka kriza i pejzažno slikarstvo", Udruzi Hrvatska žena na prijemu pod nazivom "Večer kruha, ruha i soli", te gvardijanu Fra Petru Matanoviću koji mi je u više navrata izlazio u susret, Fra Blaženu Lipovcu, župniku, a posebno se zahvaljujem organizacijskom odboru što me je, mimo svih udruženja i udruga, pozvao da sudjelujem na ovogodišnjoj likovnoj koloniji, po treći put.

Toplo se zahvaljujem i glavnom tajniku HKD Napredak g. Juraju Novoselu na podršci, g. Zvonki Bosankiću, osoblju u Breškama, Juri Matanoviću, Dragici i Veri Nikolić.

Fuad Kasumović,
likovni umjetnik iz Tuzle

DEKLARACIJA O REFORMAMA

1. Senat Univerziteta u Tuzli pozdravlja inicijativu donošenja Zakona o visokom obrazovanju Bosne i Hercegovine, te posebno podržava napore Vijeća Europe na izradi konačnoga prijedloga Zakona, smatrajući izuzetno važnim svaki napor na reguliranju oblasti visokoga obrazovanja, definiranju reformi i njihove dinamike. Senat, također, iskazuje otvorenost Univerziteta u Tuzli za uključenjem u bilo koji dio procesa izrade i donošenja Zakona o visokom obrazovanju na državnoj razini.
2. Senat Univerziteta u Tuzli poziva sve članove akademske zajednice, studente, suradnike i nastavnike, te ostale predstavnike društva zainteresirane za sudbinu visokoga obrazovanja u Bosni i Hercegovini, da se priključe reformskom pokretu za stvaranje europskog Univerziteta u Tuzli. Reforme započete 1999. godine prihvatile su europski model uni-

verziteta kao referentni, cijeneći da će kroz njega Univerzitet u Tuzli ostvariti svoju misiju u XXI stoljeću.

3. Započeta materijalna i kadrovska obnova Univerziteta, obnova njegovih resursa i potencijala limitirana je ograničenim materijalnim sredstvima i vremenskim ciklusima potrebnim za izgradnju akademskih potencijala. Potrebni ubrzani razvoj bit će moguće ostvariti samo ako i pojedinačno svaki nastavnik, svaki suradnik i svaki student budu u potpunosti posvećeni reformskim ciljevima i podrže ih maksimalnim angažiranjem u izvršavanju svojih akademskih obveza.

4. Senat Univerziteta u Tuzli poziva društvo i izabrane nositelje vlasti na razumijevanje da su Univerzitetu potrebna dodatna sredstva za ubrzani razvoj. U ovome trenutku, Senat posebno izražava zabrinutost ponuđenim rješenjem Zakona o trezoru koji je stupio na snagu, cijeneći da će početak njegove primjene u onome dijelu u kojem se odnosi na Univerzitet u Tuzli, obeshrabrati reformski zamah, budući da on zadire u samu srž univerzitetske autonomije. Slobodu ostvarivanja, trošenja i zadržavanja vlastitih prihoda sama je suština financijske autonomije univerziteta, koju primjena Zakona o trezoru na univerzitetu u Bosni i Hercegovini najdirektnije narušava.

5. Polazeći od osnovnih vrijednosti moralne i intelektualne slobode i afirmirajući etičke vrijednosti podučavanja i istraživanja, svjestan uloge univerziteta u društvu i svoje odgovornosti pred zajednicom, Senat Univerziteta u Tuzli podstiče želju za podizanjem europskih građana, za stvaranjem naraštaja intelektualaca i stručnjaka na procesima spoznaje, kritičnosti i promišljanja, te humanističkom osjećaju općeg dobra. U tom smislu podržava se donošenje takvih nastavnih planova i programa koji će slijediti nova znanja i discipline i koji će biti plod praćenja tokova suvremene znanosti. Privržen takvim načelima, a želeći povećati akademsku prohodnost, Senat Univerziteta u Tuzli podsjeća sve sudionike akademskog procesa na obvezu uvođenja Europskog kreditnog transfer sistema (ECTS). Uvođenje ECTS-a prilika je i za temeljito pretresanje programskih sadržaja, te za njihovo inoviranje u skladu s ovdje iznijetim opredjeljenjima.

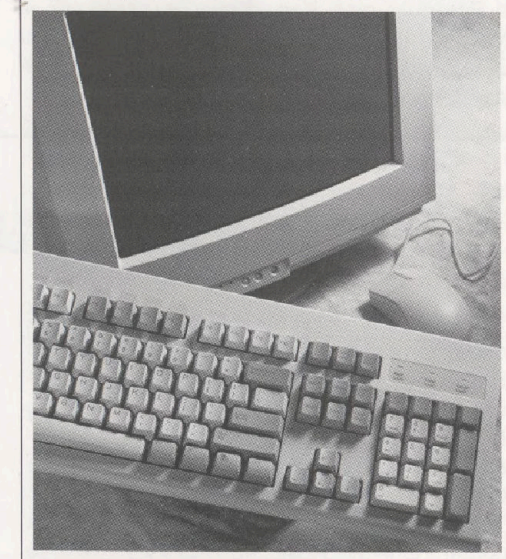
6. Senat posebno želi istaknuti važnost istraživačke djelatnosti i potaknuti sve članove akademske zajednice na bavljenje istraživanjima, budući da univerzitet bez znanstvene aktivnosti nema neophodan akademski naboj kao kritički element u obrazovnom procesu i svodi se na deskriptivnu i interpretativnu školu. Univerzitet mora proizvoditi akademske vrijednosti koje se temelje na pokretačkoj snazi koju daju znanstvene aktivnosti. Samo u tim uvjetima univerzitet može biti garant za podizanje i odgoj novih generacija intelektualaca, odgovornih za budućnost društva.

7. Ova deklaracija dostavlja se akademskoj i općoj javnosti, a svi članovi akademske zajednice Univerziteta u Tuzli pozivaju se da u svom domenu pristupe ovdje proklamiranim vrijednostima.

SENAT UNIVERZITETA U TUZLI

RAČUNARSKI CENTAR U TUZLI

Na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, otvoren je u lipnju 2003. godine Računarski centar. Riječ je o suvremenom laboratoriju, koji će poboljšati uvjete rada na Ekonomskom fakultetu te otvoriti 30 radnih mjesta. Centar je opremljen novim suvremenim kompjutorima povezanim na Internet, što će dati veliki doprinos u obuci studenata iz informatike, ali i drugih predmeta. Projekt Računarskog centra u cijelosti je financirao Tuzlanski univerzitet.

PRVA KONFERENCIJA O PREVENCIJI SLABOVIDNOSTI SLJEPILA "VISION 2020"

U organizaciji Univerzitetskoga kliničkog centra, Klinike za očne bolesti, Univerziteta u Tuzli, Medicinskoga fakulteta i Defektološkoga fakulteta, održana je od 12. do 14. lipnja PRVA KONFERENCIJA O PREVENCIJI SLABOVIDNOSTI I SLJEPILA POD NAZIVOM "VISION

2020", kojoj su prisustvovali eminentni stručnjaci iz zemlje i inozemstva koji se bave problemima vida. Na konferenciji su izloženi postignuti rezultati, te razmijenjena iskustva kako spriječiti nastanak slabovidnosti i sljepila.

DIPLOMSKI KONCERT VEDRANE ŠIMIĆ

U Zagrebu je 16. lipnja 2003. godine Vedrana Šimić, apsolutnica Muzičke akademije u Zagrebu, u klasi prof. Mire Zidarić-Orešković uz klavirsku pratnju mr. Maria Čopora održala diplomski koncert.

Ratko Čangalović poznati glazbeni kritičar kaže: "Njezina interpretacija, osjećaj za frazu i muzikalnost daju joj velike šanse za uspjeh na najvećim opernim pozornicama svijeta".

Kao najbolja studentica Zagrebačkog sveučilišta dobila je na zadnjoj

godini studija stipendiju kao nagradu.

HKD Napredak joj je svo vrijeme školovanja davao moralnu i materijalnu podršku.

Kratka ali uspješna biografija glasi:

Vedrana Šimić rođena je u Tuzli 1979, gdje je završila osnovnu i srednju muzičku školu. Bila je učenik generacije. Godine 1998. upisuje studij solo pjevanja na Muzičkoj akademiji u Sarajevu u

klasi prof. Paše Gackić. Nakon završene tri godine studija prelazi na Muzičku akademiju u Zagrebu u klasu prof. Mire Zidarić-Orešković i diplomira u lipnju 2003.

Za vrijeme školovanja nastupala je u BiH, Hrvatskoj, Austriji i Mađarskoj. Bila je solistica velikog djevojačkog zbora HKD Napredak kojim je dirigirao prof. Čestimir Dušek. Godine 1996. osvaja Prvu nagradu u Busovači, slijedi specijalna nagrada u Bugojnu 1998, zatim osvaja prvu nagradu na županijskom natjecanju u Zagrebu 2003, te drugu nagradu na državnom natjecanju u Dubrovniku (prve nije ni bilo).

Kao solistica nastupala je do sada u projektima HRT-a, Muzičke akademije u Zagrebu, Muzičke akademije u Sarajevu, Sarajevske filharmonije, te Zagrebačkog opernog studija.

Mirela Mišić

Izbor tinejdžera godine u Tuzli

Tradicionalni izbor tinejdžera godine u Tuzli održan je 14. lipnja 2003. godine u velikoj dvorani BKC-a. Najboljom, među tinejdžerkama, proglašena je Ana Stahov iz Opće gimnazije Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo" Tuzla, dok je istu titulu među tinejdžerima ponio Adnan Mujkić iz Građevinsko-geodetske škole iz Tuzle.

Inače u kategoriji za najhumanijeg tinejdžera izabrana je Mirela Rizvić, učenica trećeg razreda Ekonomske škole, dok je najtinejdžerom iz oblasti sporta proglašen Armin Kapetanović, član Karate kluba "Sloboda" iz Tuzle. Najtinejdžerom iz oblasti znanja proglašena je Merima Selimović, učenica generacije OŠ "Novi grad", a titulu u oblasti umjetnosti ponijela je dvanaestogodišnja pijanistica Dženana Šehanović.

Po prvi put ove godine izvršen je izbor i najtinejdžera među učenicima s posebnim potrebama. Tako je u ovoj kategoriji za najtinejdžerku proglašena Mersiha Mehmedović, a za najtinejdžera Nirmel Šehmedović.

PRVA NAGRADA MISIJE OESS-a DANIJELI BOŽIĆ

Danijela Božić, urednica i voditeljica Radija Slobodna Europa i informativnoga političkoga magazina TV Liberty dobila je u lipnju 2003. godine prvu nagradu na natjecanju Misije OESS-a za novinarski rad na temu reforme obrazovanja. U konkurenciji 96 prijavljenih novinarskih radova Božićeva je pobijedila zahvaljujući emisiji TV Liberty.

Čestitamo Danijeli Božić odgovornoj urednici književnoga podlistka Hrvatskoga Glasnika, Glas Hrvatske mladosti, 1994. godine.

Hrvatski Glasnik

HRVATSKI GLASNIK TUZLA

Gospodo urednici!

Čestitam vašem i našem Hrvatskome Glasniku desetu obljetnicu! Doduše kasnim pola godine, ali me tješi spoznaja da sam, ipak, ispred svih onih koji to još nisu učinili.

Sve lijepo o svemu što je u siječanjaskome broju napisano, a sve najljepše o jednoj zamisli (koja je skoro identična mojemu razmišljanju) gospode Petrović, koja nenametljivo, skoro sramežljivo, konstatira da nije vrijeme za političko strančarenje i nadmudrivanje. Apsolutno se slažem i neka mi bude dozvoljeno ustvrditi, da hrvatski puk razbijen na stranke i strankice nema budućnosti.

Ne samo da bi bilo mudro zbiti redove, te kao lokalpatrioti, prepoznati zajednički hrvatski/bosanski interes, nego ovu zamisao postaviti kao temelj našeg djelovanja i kao najveći ideal. U duhu civilizacije bez majorizacije s tolerančnošću i iskrenom željom za suživotom i jednakopravnošću sa svima koji žive na ovim prostorima.

I na kraju ono najvažnije.

Veličanstvena je misao gospode Petrović. Ponajprije što nije politički obojena niti je utopija, nego je realna i povijesna potreba, s kojom mora biti upoznat cjelokupni hrvatski puk na području TK.

Neka Društvo Hrvatski dom bude mjesto gdje se trebamo okupiti kao u središnjicu i raditi za opću hrvatsku stvar na dobrobit naše domovine BiH!

Neka Društvo Hrvatski dom bude naša centripetalna i centrifugalna sila!

Sa štovanjem!

A. KNEŽEVIĆ

Lipanj, 2003. godine

EKOLOGIJA - ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Možemo li spasiti naš planet ili živjeti sa djelovanjem STAKLENE BAŠTE?

PIŠE: prof. dr. Danilo K. VIDOVIĆ

(Nastavak iz prošlog broja)

Mora se imati na umu da će presijecanje tijeka ispuštanja plinova u atmosferu, a koji su uzrok djelovanja staklenoga vrta, biti izuzetno komplicirano i veoma teško, kako u tehničkome tako i u političkom pogledu.

Od promjene klime, neki dijelovi svijeta mogli bi, eventualno, imati koristi, dok bi drugi, možda, strahovito stradali. Međutim, to djelovanje će u predvidljivoj budućnosti biti neizvjesna. Niti jedna zemlja ne može planirati da će iz toga stanja izvući koristi. Što više budemo oklijevali i što naša akcija bude slabija, utoliko će djelovanje staklenoga vrta biti izraženije, a posljedice, uzrokovane ovim djelovanjem, teže. Iako djelovanje staklenoga vrta prijeti da život na zemlji učini mučnim, ono je isto tako i dio razloga da život vrijedi živjeti.

Za posljednjih sto tisuća godina količina ugljičnoga dioksida koji zadržava toplotu, srednja temperatura na Zemlji bi se kretala između pet i deset stupnjeva, umjesto sasvim prijatnih petnaest stupnjeva.

Količina ugljičnoga dioksida je neznatno rasla i opadala, poklapajući se sa širenjem i uzmičanjem glečera, dok su ledena doba nestajala i prolazila. Međutim, sve do industrijske revolucije, količina ugljičnoga dioksida u atmosferi nije porasla iznad prihvatljivih 280 dijelova na milijun.

Početkom XIX stoljeća pojačanim sagorijevanjem fosilnih goriva, naročito ugljena, količina ugljičnoga dioksida u atmosferi počela je postupno rasti. Također su povećane količine i drugih plinova koji utječu na djelovanje staklenoga vrta. Metan se, na primjer, stvara bakterijskom razgradnjom organskih materija, posebice na mjestima kao što su zemljani nasipi, poplavljena rižina polja, utroba stoke i sagorijevanjem drva.

Koncentracija metana u atmosferi je rasla zajedno sa porastom stanovništva na Zemlji. Kemijska jedinjenja klorofluoro-karbonati koji služe kao rashlađivači, rastvarači za čišćenje i sirovine za proizvodnju plastične pjene, imaju znatan godišnji trend rasta. Količina lužičnog oksida u atmosferi se, također, ubrzano povećava, s tim što jedna trećina ukupnoga povećanja predstavlja rezultat ljudske aktivnosti, od čega velik dio ispuštaju lužična dubriva. Ovaj plin se isto tako stvara prilikom sagorijevanja uglja i drugih fosilnih goriva, uključujući naftu i naftne derivate.

Što se tiče ozona, koji obrazuje blagotvorni štit od ultraljubičastoga zračenja kada se nala-

zi visoko u stratosferi, ovaj plin u gornjim slojevima atmosfere, na visinama između 20 do 40 km iznad zemljane površine, apsorbira ultraljubičasto zračenje Sunca i tako štiti život na Zemlji, sprječavajući djelovanje ultraljubičaste radijacije. U tijeku posljednjih 20 godina ozonski omotač se znatno stanjio, što se posebno osjeća iznad južnoga polja.

Od 1979. godine na ovamo, ozonska rupa je sve veća, te je u njoj koncentracija ozona prema procjenama klimatologa opala za oko 40%. Međutim, to je plin sa jakim djelovanjem staklenoga vrta ukoliko se pojavi na visinama gdje lete putnički zrakoplovi, što je sve češći slučaj, pošto je i ozon nusproizvod sagorijevanja fosilnih goriva.

Kemičari koji se bave atmosferom procjenjuju da će kombinirano zagrijavajuće djelovanje tih plinova uskoro biti jednako ili će pak nadići djelovanje ugljičnoga dioksida. Ako se rast u industrijski razvijenim zemljama uspori, u međuvremenu svijet će se početi punom parom industrijski razvijati.

Sve u svemu, milijuni tona plinova koji utječu na djelovanje staklenoga vrta emitiraju se svake godine u atmosferu. Značajno pitanje, s obzirom na neumoljivo povećanje količine tih plinova, povećanje za koje čak i najsmjeliji optimisti priznaju da se može samo usporiti, ali ne i zaustaviti, glasi: "Kakva će biti specifična djelovanja?" Na ovo pitanje teško je dati pravi odgovor, jer odnos između klime na cijeloj Zemlji i lokalnim vremenskim uvjetima predstavlja i suviše složenu pojavu.

Kompjuterski modeli klimatskih promjena ukazuju da će izvjesne posljedice zagrijavanja Zemlje biti univerzalne. Jedna od najočiglednijih posljedica je porast morskoga nivoa. "Ako se svi potrudimo da usporimo trend zagrijavanja, možda bismo uspjeli zadržati porast morskoga nivoa na jedan do dva metra", kaže Robert Budemayer, ekspert iz Nacionalne laboratorije u Kaliforniji, koji proučava porast morskog nivoa i njegov utjecaj na koraljne sprudove.

Porast razine mora od dva metra koji predviđa Budemayer, bio bi katastrofalan. To bi, prije svega, učinilo gotovo sve niske koraljne otoke nenastanjenim. Za Maldive blizu zapadne obale Indije, kao i za neke karipske države, to bi značilo ništa manje nego nacionalni nestanak.

Obalska područja kontinenta ili većih otoka našla bi se, također, u vrlo teškom položaju, naročito gradovi i naselja na pregradnim dijelovima otoka. Zbog porasta razine mora, ništa manje ne bi bile ugrožene plodne ravnice

u deltama velikih rijeka kao, na primjer, Bangladeš, kojim dominira delta Gangesa i Brahmaputre, pri čemu bi bila potopljena jedna šestina najplodnije zemlje. Olakšavajuća okolnost za neke priobalne države koje su još u razvoju, kao što je Indonezija u tome što su na obalu smjestile manje značajnih objekata, nego neke razvijene zemlje. Zbog ove činjenice štetan utjecaj na priobalne gradove u razvijenim zemljama može biti ogroman.

Olujni vjetrovi, također, predstavljaju veliku opasnost da se razina mora podigne samo za jedan metar. Neki umjereni uragan, kakav se dešava jedanput u deset godina, imao bi razorno djelovanje, na primjer, kao oluja koja se javlja jednom u sto godina. Čitav niz američkih ljetovališta na Istočnoj obali i u Meksičkom zaljevu su izgrađeni na niskim, pjeskovitim poprečnim otocima, većinom ne višim od tri metra iznad morske razine. Već i malo podizanje razine mora dovelo bi ova područja u izuzetno tešku i vrlo kompliciranu situaciju.

Dok gradovi postaju osjetljivi čak i na umjerenom nevrijeme, intenzitet uragana će se vjerojatno dramatično pojačavati, što je nesumnjivo nova prijetnja sa nepredvidivim posljedicama. Prisjetimo se samo tornada iz 1997. godine koji je opustio veliki dio Teksasa. Sam intenzitet uragana se dovodi u vezu sa temperaturom vode na morskoj površini. Analizom kompjutorskih klimatskih modela može se utvrditi da, ako se more zagrije do predviđenih temperatura, uragani će biti snažniji za 40-50% od najintenzivnijih uragana za posljednjih 50 godina.

Direktor projekta za praćenje porasta morske razine u Agenciji za zaštitu životne okoline kaže da će zajednica imati jedan od dva moguća izbora:

- izgraditi zaštitne zidove, ili
- skloniti sa puta.

Za velike gradove kao što su New York, Boston i drugi rješenje može biti u podizanju zaštitnih zidova, dok će za većinu priobalnih područja presačenje predstavljati jedino moguće i najbolje rješenje.

Druga vrlo značajna i sveopća posljedica zagrijavanja našega planeta je povećanje padalina u pojedinim oblastima:

- topliji zrak će uvjetovati veće isparavanje oceanske vode,
- znatno veću godišnju oblačnost,
- sveukupno povećanje padalina, kiša i snijega za oko 5-7 procenata.

(Nastavit će se)

TUZLANSKI KNJIŽEVNI SUSRETI Cum grano salis

Tuzlanski književni susreti CUM GRANO SALIS održani su od 30. lipnja do 3. srpnja 2003. Na književnim susretima dodijeljena je nagrada "Meša Selimović" za najbolji roman objavljen u 2002. godini na govornom prostoru Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije i Crne Gore.

U utorak, 1. srpnja bilo je svečano otvaranje Susreta, predstavljanje selektora, žirija i autora romana koji su ušli u najuži izbor za nagradu "Meša Selimović", te književna obraćanja.

Od 18 književnih ostvarenja, u užu izbor za roman godine ušli su: Balša Brković (Privatna galerija), Crna Gora, Davor Slamnig (Topli zrak), Hrvatska, Irfan Horozović (William Shakespeare u Dar-es-Salamu) i Asmir Kujović (Ko je zgazio gospodu Mjesec) iz Bosne i Hercegovine.

U srijedu, 2. srpnja donijeta je odluka o romanu godine, a o nagrađenom je odlučivao žiri u sastavu: Ivan Lovrenović, Branko Čegec, Nedžad Ibrahimović, Sven Monnesland i Marko Vešović.

cum grano salis

Odluku žirija je saopćio g. Ivan Lovrenović. Nagrađen je roman Irfana Horozovića WILLIAM SHAKESPEARE U DAR-ES-SALAMU.

Nagradu je uručio g. Jasmin Imamović, načelnik Općine Tuzla.

GODIŠNJI KONCERT UČENIKA SREDNJE MUZIČKE ŠKOLE TUZLA

Godišnji koncert učenika Srednje muzičke škole Tuzla održan je 13. lipnja 2003. godine u dvorani Narodnog pozorišta u Tuzli.

Na programu su bila poznata djela svjetskih majstora. Učenici su veoma uspješno svirali, pjevali i dirigirali. Prisutni ovom koncertu bili su oduševljeni znanjem i umijećem učenika. Treba zahvaliti profesorima za trud, jer to je i njihov uspjeh: Biljani Šeparović, Predragu Stankoviću, Lejli Teskeredžić, Nedžmiji Omerčehajić, Midhatu Zuliću, Zrinki Andrejaš, Jasni Marković, Miradetu Zuliću kao i rukovoditelju Zbora prof. Čestmiru Dušku.

SOLISTIČKI KLAVIRSKI KONCERT DŽENANE ŠEHANOVIĆ

Dženana Šehanović dvanaestogodišnja Brčanka održala je solistički klavirski koncert 13. lipnja 2003. godine u Bosanskome kulturnom centru u Tuzli. Dženana Šehanović klavir je počela svirati s pet godina u klasi profesorice Tanne Hubler u Njemačkoj. Položila je ispit na Univerzitetu Mozarteum u Salzburgu. Održala je veći broj koncerata na kojima je izvodila djela poznatih svjetskih majstora i vlastite skladbe. Na natjecanjima je osvojila brojne nagrade.

TREĆI MEĐUNARODNI FESTIVAL POZORIŠTA S PODRUČJA BALKANA U TUZLI

Draft teatar iz Tuzle već treću godinu organizira festival pozorišta. Ovogodišnji Međunarodni festival pozorišta s područja Balkana, održava se u Bosanskome kulturnom centru od 23. do 28. lipnja. Na repertoaru je sedam predstava iz kazališnih kuća: Makedonije, Hrvatske, Slovenije, Crne Gore, Madžarske i Bosne i Hercegovine.

PROMOCIJA KNJIGE NOVINARA NIKOLE IVANOVIĆA OZONSKA RUPA U GLAVI

Promocija knjige novinara Nikole Ivanovića - Ozonska rupa u glavi, održana je 16. lipnja 2003. u dvorani hotela "Bristol" u Tuzli. Knjiga sadrži zbirku tekstova objavljenih u rubrici KRIVO OGLEDALO Hrvatskoga Glasnika.

Promotori su bili: fra Petar Matanović, gvardijan Franjevačkoga samostana u Tuzli i ravnatelj lista Hrvatski Glasnik, mr. Marica Petrović, profesorica hrvatskoga jezika, Mehmed Pargan, novinar "Slobodne Bosne", Vitomir Pavlović, publicista, Fuad Kasumović, akademski slikar-illustrator knjige i Šimo Ešić, glavni i odgovorni urednik Izdavačke kuće Bosanska riječ.

To je bio cjelovečernji susret, na kojem je, osim promocije, bilo i

dobre glazbe, te je priređena i prigodna tombola.

PROMOCIJA ČASOPISA "STAV"

U organizaciji Narodne i univerzitetske biblioteke "Derviš Sušić" Tuzla i MONOS-a Gračanica u ponedjeljak, 30. lipnja, održana je promocija časopisa za kulturu i društvena pitanja Tuzlanskog kantona STAV.

Sudionici promocije su bili: prof. dr. Enver Mandžić, glavni i odgovorni urednik, docent dr. Srdan Vukadinović, Enisa Žunić, direktorica NUB i prof. Omer Hamzić, urednik.

IZLOŽBA

U okviru manifestacije "LJETO U TUZLI", otvorena je, 3. srpnja 2003. u prostorijama Muzeja istočne Bosne u Tuzli izložba TUZLA KROZ VJEKOVE.

Organizatori izložbe su Arhiv Tuzlanskoga kantona i Muzej istočne Bosne Tuzla.

NEW SWING QUARTET U TUZLI

U Tuzli je gostovao NEW SWING QUARTET iz Ljubljane. Glazbeno-umjetnički ugođaj tuzlanskoj publici priredilo je Udruženje građana slovenskoga podrijetla Tuzla, u dvorani Bosanskoga kulturnog centra, 29. svibnja 2003. godine.

Interpretacijama crnačkih duhovnih pjesama američkoga juga slovenski New Swing Quartet oduševio je prisutnu publiku na ovom koncertu. Ove godine proslavili su 35. obljetnicu umjetničkoga rada.

ZNATE LI ?

* Kada se među pripadnicima afričkog plemena Kafra razboli dijete, pred njega dovedu kozu. Dijete se pred kozom ispovijedi, a zatim se nekoliko kapi djetetove krvi kapne kozi na glavu. Kozu se nakon toga protjera u nenastanjene predjele kako bi s njom nestala i bolest djeteta.

* Njemački car Vilim II (1859-1941) bio je tipični predstavnik i zagovornik patrijarhata. Glavne i isključive dužnosti i obveze njemačke žene označio je s čuvena "4 K" (Kinder, Kueche, Kleider, Kirche), što u prijevodu znači: "Djeca, kuhinja, haljine, crkva".

MEĐURELIGIJSKI SUSRET ŽENA U SARAJEVU

Žene mogu učiniti boljim život u ovoj našoj Bosni i Hercegovini. Žene-majke, žene-supruge, žene-djevojke, žene-vjernice. Niti jedna od ovih opcija ne može biti ništa drugo nego li samo ljubav. A zar nije Bog stvorio čovjeka iz ljubavi, dao mu život radi ljubavi, odabrao ga da iz ljubavi djeluje i čini za druge.

I mi smo odabrane. Mi žene, odabrane smo, radi misije ljubavi, dobre, žrtve. Odabrane smo da iz ljubavi živimo u nadi i vjeri.

12. lipnja 2003. godine u Sarajevu je organiziran Međureligijski susret žena. Predstavnice sve četiri vjerske konfesije su nepuna tri sata provele u zajedničkom druženju u restoranu "La Famiglia". Sastanak je organiziran pod pokroviteljstvom Svjetske konferencije - **Religija za mir**, WCRP, a koordinatorica programa za region Balkana je gospođa Emily Coffman - Krunić.

Program "Religija za mir", ima za cilj okupiti sve četiri vjerske konfesije, kako bi dale svoj doprinos miru na Balkanu.

Sastanku su prisustvovala predstavnice "Nahla", ispred Islamske zajednice, "Kolo srpskih sestara" ispred Pravoslavne crkve, "Bohereta" ispred Židovske zajednice i Udruga "Hrvatska žena" Tuzla ispred Katoličke crkve.

Nakon uvodnoga dijela, sve prisutne je pozdravila koordinatorka programa gospođa **Emily Coffman - Krunić**, izražavajući nadu da će žene učiniti sve kako bi se život na našim prostorima učinio mogućim.

Također je naglasila da će nam biti potpora, kako bi svojim budućim radom, svaka žena u svojoj zajednici dala sve od sebe u stvaranju zdravih sredina za sve populacije.

Cilj ovoga sastanka je postići suradnju među konfesijama, razmjenjivati mišljenja, odnosno pokušati uspostaviti suradnju na svim razinama. Na zajedničkim sastancima bismo usklađivali mišljenja i stavove po pitanju istih i različitih problema, radeći na stvaranju uvjeta za bolju suradnju na prostoru cijele Bosne i Hercegovine.

Udruga "Hrvatska žena" Tuzla je prepoznata kao jedina ženska hrvatska organizacija u BiH, koja u svojim programskim zadacima nudi mogućnost i želju za suživot, toleranciju, da svojom bliskom vezom sa Katoličkom crkvom, može biti predstavnikom na Međureligijskom susretu žena, a za prostor Federacije Bosne i Hercegovine.

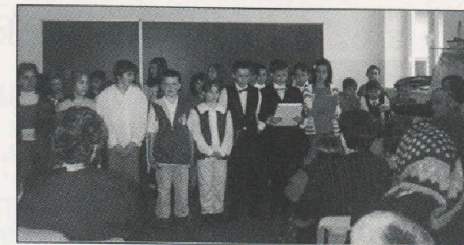
Nakon pojedinačnog predstavljanja organizacija iz kojih dolazimo, iscrpnih diskusija susret je završen u ugodnoj atmosferi.

Kao konačan stav dogovoren je susret u Židovskoj zajednici "Bohereta".

Do narednog susreta svaka organizacija će dati sve od sebe da "MIR" postane MIR.

Ljubica Stjepić

PROSVIETA - NA PROSJAČKOM ŠTAPU?

Već je pomalo tužno postalo gledati kako se na kraju školske godine, dok se svi okreću ljetu i odmoru, prosvjetari pripremaju na obustavu rada iz ovih ili onih razloga. Teško stanje privrede, neisplaćeni osobni dohodi, topli obrok, neadekvatni uvjeti rada, nedostatak učila i tko zna čega još, kao i uvijek "pucaju" po leđima - učenika. Oni jadni, ni krivi ni dužni, kroz kojekakve nadoknade i ispunjavanje fonda sati, koji se na kraju godine svode na puku formalnost i zaključivanje ocjena, ostaju uskraćeni za ono što nas jedino može vezati sa suvremenim svijetom - a to je znanje i stručnost.

Ništa bolja situacija nije ni u Osnovnoj školi "Lukavac Grad" sa sjedištem u Bistarcu Donjem. Za one koje zbunjuje ovaj naziv, radi se o bivšoj OŠ "Vjekoslav Tunjić" kojoj su iz tko zna kojih razloga promijenili ime?!

Naime, u toj osnovnoj školi roditelji i učenicima su zbog nemogućnosti općinskih struktura i Ministarstva da pomognu oko nabavljanja školskih klupa i stolica, formirali Roditeljski savjet sa ciljem da svojoj djeci priušte bar toliko da mogu pratiti nastavu na dostojan način.

Kopajući malo po arhivi i razmjenjujući mišljenje sa starosjediocima ovoga kraja, došao sam do spoznaje da je područna škola počela s radom još davne 1961. godine. Od tada je u samo par navrata parcijalno "obnovljeno" nešto od inventara, tako da veći dio klupa i stolica potječe iz te davne godine. Da nije žalosno bilo bi doista jako smiješno jer imam osjećaj kao da izvještice dolazi iz neke afričke zemlje gdje učenici još uvijek sjede na muzejskim primjercima sjedalica i pokušavaju završiti to svoje nesretno školovanje.

Stoga su članovi Roditeljskog savjeta: Marica Tunjić, Merima Božić i Mara Tunjić, u dogovoru sa ostalim roditeljima, priredili školsku priredbu sa prigodnim domjenkom te, upoznavši sve goste s problemom, prikupili dobrovoljne priloge. Prikupljena su znatna materijalna sredstva i, uz pomoć donacije Mjesne zajednice Bistarac Donji i nekolicine privatnika iz spomenutoga mjesta, očekuju da bi ovu ideju mogli vrlo brzo i realizirati. Dakle, već naredni naraštaji mogli bi sjediti u novim klupama.

I što reći na kraju?! Dok nas sredstva javnog informiranja neprestano "filiju" informacijama o tobožnjoj eri kompjutera i Interneta ne znam da li se tko zapita: na kojoj razini nam se nalazi školstvo i kakvo nam je osoblje koje radi s našom djecom? Mislim da bi samim tim i pronašli odgovor zašto nam ponestaje stručnog kadra i zbog čega nam mladež napušta domovinu.

Anto CRVENKOVIĆ

E MOJ NARODE!

Kao vjernik i kao čovjek postiden sam i duboko uvrijeđen načinom na koji smo u Drijenču:

a) slavili blagdan sv. Ante Padovanskog; b) obilježili petogodišnjicu spomena na poginule branitelje Drijenče.

Sve je ukazivalo na sasvim "običnu nedjelju" osim sv. mise, koja je bila na visini značenja ovoga datuma za Drijenču i par suncobrana, ispod kojih su nepoznati ljudi (pozdravljam njihovu nazočnost) prodavali sv. slike, sladoled i dječje igračke. A niti slučajno se nije radilo o "običajnom danu" niti o "običajnoj nedjelji" a niti o "običajnom svecu".

Radilo se o svetom Anti Padovanskom, radilo se o patronu župe Drijenča o našem zaštitniku, kojega mi, Drijenčani, izuzetno štujemo i volimo, koji je zbog svoje poniznosti, ljubavi i vjere (kako je fra Marko Kepić naglasio u svojoj propovijedi), postao svetim.

Unatoč tomu što mu se klanjamo i molimo, Drijenčani a i ostali "tuzlanski Hrvati" premalo ili nimalo od njega učimo. Svetoj misi je bilo nazočno "šačica" domaćih mještana!? Narod sa "Jabane" se mogao pobrojati prstima jedne ruke!? A Drijenčane iz dijaspore se moglo pobrojati prstima druge ruke!?

E moj narode!

Oni što su prodavali sladoled i igračke točno su znali da je 13. lipnja za Drijenču poseban dan, našli su u tome svoj interes i došli su. I hvala im zbog toga!

Što se dogodilo sa vjernicima ostalih župa u tuzlanskome dekanatu?

Zar zaista nisu znali što se toga dana u Drijenči slavi ili nisu pronašli svoj interes u tome?

Gdje je vjera? Gdje je ljubav?

Zar sv. Anto pripada samo Drijenčanima, zar sv. Ivan Krstitelj pripada samo Živnicama, zar Velika Gospa pripada samo Breškama?

Tko je pozvan, koga će sveti Anto prosvjetiti, tko će se prihvatiti ovako teške ali časne obveze zbližavanja i ujedinjavanja hrvatskoga puka u tuzlanskom dekanatu?

Nažalost jednak scenarij je (istog dana) pratio i obilježavanje petogodišnjice spomena na poginule branitelje Drijenče.

Zar samo roditelji, rodbina i prijatelji (čast izuzecima) trebaju polagati vijence i sjećati se poginulih mladića?

Gdje su stranački lideri i njihovi namjesnici s predizbornih skupova i stranačkih promocija, gdje su udruge branitelja i što je najbitnije, gdje je narod?

Zar nitko ne osjeća potrebu pokloniti se i na taj način makar djelimice odužiti se mrtvim herojima?

E moj narode!

Andelko KNEŽEVIĆ

Mato BIKIĆ

Da li ste danas za ručak spravili salatu od uvoznoga paradajza, krastavaca, luka, ili je to naš domaći proizvod. Možda ste ove osnovne životne proizvode već ubrali u svojoj kućnoj bašti, a možda dobili iz nekoga plastenika ili staklenika iz Posavine, Hercegovine, sa PK "Šićki Brod" rudnika "Kreka", ili iz kooperacije "Vega fruita" sa našim namučenim izbjeglicama i povratnicima u svoja bivša sela i naselja pored Drine, ili Spreče, i rijeke Save i Bosne. Jeste li danas na stolu za ručak ili večeru imali kruh sveti spravljen od domaće pšenice, raži i kukuruze, ili je i to uvezeno? Čini se bez pšenice, kao osnovne krušne žitarice, BiH već 1,5 deceniju nije oskudna. A pšenica, kukuruz, ječam, zob, raž (žitarice) dobro mogu roditi na našim njivama, koje su sada pretežito neobrađene i jedno zapuštene. Konkurencija u proizvodnji hrane na bh. tržištu je takva da je domaći proizvođači teško mogu izdržati, pa zato krajem ovoga mjeseca, na poljima diljem BiH nećemo vidjeti mnogo kombajna, traktora, kosačica...

Jedna nevolja nikada ne dolazi sama

U narodu je poznata izreka da jedna nevolja nikada ne dolazi sama. Ovdje prije svega mislimo na rat koji je opustošio sve tvornice i svu proizvodnju hrane, pa naše obitelji, škole, bolnice, gradove i sela. Kada je trebalo krenuti u obnovu snašlo nas je bukadar nesreća koje ne daju disati. Kada je riječ o proizvodnji hrane, treba reći da je tuzlanski kraj prošle i prethodne godine imao neviđene bujične poplave. Male rijeke, su izazvale velike nesreće (Tinja, Spreča, Jala...). Usjevi koji su već bili stasali bili su u mulju. Krenula su klizišta kojih na tuzlanskoj regiji ima 1.500. U drugom mjesecu 2003. godine Zdenko Tadić, komandant županijskog štaba CZ, izjavio je da, uz sedam puta rasprostranjenija minska polja, klizišta predstavljaju najveću opasnost po sigurnost građana ovoga kraja. A klizišta i bujice nisu posljedica samo prirodnih fenomena, nego i nehata i nebrige ljudskoga faktora, ponašanja ljudi u prirodi i prema prirodi.

Nakon završetka rata krenula je stambena i svaka druga obnova i izgradnja. Traži se što jeftiniji plac, što brža izgradnja kuće, što lakši pristup vodi i putu. A pošto se tu ne poštuju osnovni uzusi, eto poslije jedne nevolje, druga, treća. Čini se da poduzete akcije nisu baš urodile plodom. Da se i danas gradi kotac kao što ga je gradio otac.

Farmeri naprijed

Došli na ove prostore Ameri, Englezi, Nijemci, i došla nova filozofija proizvodnje. Krenulo se u farmerizaciju. U ratarskoj proizvodnji ona je bitna u stočarstvu, ratarstvu, voćarstvu, povrtlarstvu. Humanitarci nastoje da pomognu, ali opet konkurencija ruši sve. Imamo farme muznih krava i proizvodnju mlijeka i mliječnih proizvoda, ali potrošač traži kvalitetnije, pa makar malo i skuplje.

U proizvodnji povrća tuzlanski kraj, Posavina naročito, ima neku tradiciju. Ali, ona je, ipak, zaostala od susjeda, pa ovdje imamo pravi paradajz, ali koji prisprije mjesec kasnije. Sada imate situaciju na tuzlanskoj tržnici da se

KRUH SVETI IZ UVOZA

- Ne uvozi se samo osnovna krušna žitarica - pšenica, nego na tuzlanskim, i inim, tržnicama kupujemo iz inozemstva rajčicu - paradajz, papriku, dinje i lubenice, mrkvu, stočno brašno, sjemeni...

Ovako se nekada želo u Posavini

uvezeni paradajz prodaje pola ili cijelu KM jeftinije nego uvozni. Gdje je tu logika. Kao što je nelogično da je banana jeftinija od trešanja, jagoda. Svjetska tehnologija je daleko otišla, a mi se žalimo da nemamo što raditi.

I taman kada ste smislili da ćete ove godine nešto profitirati, dođe neviđena suša. I to u svibnju i lipnju, kada treba sijati i saditi. Promašeni su svi rokovi. Sve će duplo kasniti u odnosu na ranije sezone. Konkurencija opet ima bolje sisteme za navodnjavanje, pa i suši lakše doskoči.

Tko nema priliku da se svojim očima uvjeri neka nam povjeruje da je tužno običi posavska, sprečka i druga polja i uvjeriti se kako su mnogi težaci uzalud žitarice i povrće posijali na vrijeme, jer ništa nije niklo i stasalo. Oni koji su to učinili poslije nekoliko nedavnih obilnih kiša, okasnili su. A onda je opet, evo, na sceni novi sušni period.

Nekada se u našim krajevima žetva pšenice dočekivala sa mnogo radosti. Spremni su kombajni u PD "Spreča", u "Posavini" Brčko, "Napretku" Gradačac. Danas od toga nema

skoro ništa. Sve je "privatizirano", ali nema ni hrane. Eno kombajna zadržalih u Posavini koji početkom srpnja iz garaža neće izaći, jer pšenicom nije zasijano ni svako 20. polje, a da je i zasijano, suša je svoje učinila, i nema se što požnjeti.

I nema nam druge, nego jesti američku, vojvodašku, rusku i inu pšenicu. Hvala Bogu, u Tuzli ima i previše pekara, i izbor kruha nije u pitanju. Bogu hvala nije ni skup za naše uvjete. Otkud sve to, tko to zna. Nemamo mi, piše u novinama, u državi ni Pravilnik o proizvodnji kruha, pa se nemamo komu žaliti i kada bismo htjeli.

Sa Tržnice Tuzla bilježimo ovih dana jednu zanimljivost. Sve dok nije stigla domaća rajčica iz plastenika, uvozna se prodavala po 2,5 do 3 KM. Kada su naši ratari stigli sa svojim proizvodima, uvoznici su oborili cijene rajčici na 1,5 KM.

I to vam je tržište. Koliko se valja znajati da na njemu opstanete. Ali u utakmicama se najbolje rješavaju svi problemi.

I opet jedna narodna: "Tko umije, njemu dvije".

GINEKOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE "MEDIC"

Prof. dr. Nisveta Alispahić
specijalista za ginekologiju i akušerstvo

U Ginekološkom savjetovalištu "Medic", prof. dr. Nisveta Alispahić, možete obaviti: ginekološki pregled, kontrolu trudnoće, ispitivanje i liječenje neplodnosti, dijagnostiku (ultrazvuk, PAPA, kolposkopija, spermogram, test na trudnoću, pregled vaginalnog sekreta).

Ginekološko savjetovalište radi ponedjeljkom, srijedom i petkom, od 9 do 12 i 17 do 19 sati, a subotom po dogovoru.

Na telefone:
061/149-514 i 201-927
možete zakazati posebno vrijeme samo za vas.
Tuzla, Batva, Ive Andrića br. 11

ZA PROBLEME PRETILOSTI I ZA KRONIČNE NEZARAZNE BOLESTI, BOLESTI SRCA I KRVNIH ŽILA I ŠEĆERNU BOLEST, DOKAZANI SU RIZIČNI ČINITELJI, A TO SU NEPRAVILNA PREHRANA I NEDOSTATNA TJELESNA AKTIVNOST

Kronične bolesti su glavni uzrok smrti i invalidnosti u svijetu, pa i u nas. Za ilustraciju problema evo nekoliko podataka:

* U svijetu godišnje od srčanog infarkta i moždanog udara umire oko 12 milijuna ljudi, a još oko 4 milijuna od posljedica povišenog krvnog tlaka i ostalih bolesti srca. Od cirkulacijskih bolesti u Hrvatskoj godišnje umire oko dvadeset i sedam tisuća ljudi, odnosno 53 posto svih umrlih (Zdravstveno-statistički ljetopis hrvatskog zavoda za javno zdravstvo).

* Prema procjenama oko 177 milijuna ljudi u svijetu boluje od šećerne bolesti, uglavnom tipa 2 dijabetesa, a u Hrvatskoj oko 2,3 posto populacije.

* Oko milijardu odraslih u svijetu ima višak kilograma, a najmanje njih, oko 300 milijuna, je klinički pretilo. Prema objavljenim podacima u Hrvatskoj 35 posto žena i 48 posto muškaraca ima povećanu tjelesnu težinu (s indeksom tjelesne mase 25-30), a 15 posto žena i 31 posto muškaraca je pretilo (ITM veći od 30).

Prema navodima iz izvješća Svjetske zdravstvene organizacije, procjenjuje se da je tjelesna neaktivnost uzrok za 1,9 milijuna smrti u svijetu godišnje, od čega se 22 posto pripisuje ishemijskoj bolesti srca, a po 10-16 posto raku dojke i kolona, te dijabetesu.

Isti izvor navodi procjenu da je u prosjeku 17 posto populacije tjelesno neaktivno i oko 41 posto nedovoljno tjelesno aktivno.

Prema podacima iz Prvog hrvatskog zdravstvenog projekta u nas se svega 17 posto muškaraca i 4 posto žena u slobodno vrijeme bavi nekom tjelesnom aktivnošću u prosjeku tri puta tjedno, a većina radno aktivnih osoba (42,3 posto muškaraca i 66 posto žena) tijekom rada obavlja lake poslove, dok samo 10,7 posto muškaraca i 3 posto žena obavlja izrazito teške poslove.

Istraživanja ukazuju da je moguće do 80 posto slučajeva koronarne bolesti, 90 posto slučajeva dijabetesa tip 2 i jednu trećinu karcinoma izbjeći

prijelazom na zdraviji način prehrane, povećanjem tjelesne aktivnosti i prestankom pušenja.

Budući da postoje čvrsti znanstveni dokazi da se promjenom loših prehranbenih navika i povećanjem tjelesne aktivnosti može značajno utjecati na smanjenje rizika za razvoj kroničnih nezaraznih bolesti, Svjetska zdravstvena organizacija je prošle godine započela s formuliranjem globalne strategije o prehrani, tjelesnoj aktivnosti i zdravlju. Želi se potaknuti proširenje i intenzitet dosadašnjih aktivnosti na promicanju zdravlja i prevenciji kroničnih bolesti, jer to nije samo problem pojedinca, već širi društveni problem pa je potreban interdisciplinarni pristup i međusektorska suradnja. Osim zdravstvene djelatnosti nužno je uključiti niz drugih sektora, od poljoprivrede, prehrambene industrije, ugostiteljstva, prosvjete, sportskih organizacija, lokalne uprave.

RAT PUŠENJU

Karcinom pluća, grla, usne šupljine, grlića materice, srčani i moždani udar, kronični bronhitis, bolesti želuca. Ovo su samo neke od posljedica pušenja. Od njih u svijetu godišnje umre tri i pol milijuna ljudi.

Vlade i duhanski lobiji "trljaju ruke" zbog povećanih profita. A broj oboljelih i umrlih neprestano raste. Nije li vrijeme da učinimo nešto za sebe i za one koji nas okružuju?

IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE

ZDENKA DUŠEK

27. 07. 1996 - 27. 07. 2003.

U našim srcima uvijek si voljena, u mislima nikad zaboravljena.

TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

MIRA NOVOSEL

24. 07. 1994 - 24. 07. 2003.

S ljubavlju te spominjemo, u srcu nosimo i po dobroti pamtimo.

TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

na našeg dragog

ANTU (JOZO) TOMIĆA

05. 07. 1993 - 05. 07. 2003.

Prošlo je deset godina bez tebe. S ljubavlju i poštovanjem nosimo te u srcu.

Supruga Eva i sin Nikola

TUŽNO SJEĆANJE

31. srpnja 2003. godine se navršavaju četiri tužne godine od smrti našega dragog oca i djeda

BLAŽA PEJIĆA

Dok mi živimo, živjet će i sjećanje i uspomena na tebe. TVOJI: kćerka Ana (Anka), unuka Valentina i unuk Zlatko.

TUŽNO SJEĆANJE

11. travnja 2003. godine se navršilo osam tužnih godina od smrti naše drage majke i bake

JANJE (rod. MAZIĆ) PEJIĆ

Tvoj dragi i nikad zaboravljeni lik ćemo nositi sve dok živimo u našim očima i našim srcima. TVOJI: kćerka Ana (Anka) unuka Valentina i unuk Zlatko

TUŽNO SJEĆANJE

25. lipnja 2003. godine navršila se godina dana od smrti našeg dragog

GRGE (BERNARD) PETROVIĆA

VJEČNO OŽALOŠĆENI TVOJI: supruga Zora, kćerke Jadranka i Marica, unuk Ivan, zetovi Ivica i Anto.

TUŽNO SJEĆANJE

SINIŠA (MILORAD) PERANOVIĆ

21. 06. 2000 - 21. 06. 2003.

Uvijek si znao za Boga, s toga te sad Andeo u bijelom čuva, nad tvojim ramenom stoji i uvijek tamo biva. Voljeni sine, počivaj u miru Božjem. TVOJI NAJMILIJ: majka Nada, otac Milorad i sestra Ivana.

TUŽNO SJEĆANJE

16. lipnja 2003. godine navršila se godina dana od smrti našega

IVANA BOSANKIĆA

Tvoj dragi i plemeniti lik pun dobrote ostat će zauvijek u nama. TVOJI: supruga Ana, kćerke Gordana i Dragana, sin Franjo, snaha Ljubica, unučad: Dražen, Kristina i Ivan.

TUŽNO SJEĆANJE

MIRKO PETROVIĆ

07. 07. 1990. - 07. 07. 2003.

Tvoj dragi i plemeniti lik pun dobrote ostat će zauvijek u nama.

S ljubavlju tvoja obitelj

TUŽNO SJEĆANJE

27. lipnja 2003. godine navršilo se šest mjeseci od smrti našega dragog i nikada prežaljenog supruga, oca, djeda i brata

MIJE (ANTO) GRABOVIČKIĆA

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomenu na tebe i tvoj dragi lik. TVOJI: supruga Dragica, sin Jadranko, kćerka Gordana, zet Željko, unučad: Benedikt Juraj, Marija Dora i Oton Mijo, braća i sestre kao i ostala mnogobrojna familija Grabovičkić.

TUŽNO SJEĆANJE

ZDENKO (NIKO) PRANJIĆ

05. 07. 1993 - 05. 07. 2003.

Prošlo je deset godina od tvoje prerane smrti koja je u srcu tvog sina Tomislava ostavila vječnu prazninu. Tvoj plemeniti lik i dobrota ostat će nam u trajnom sjećanju. S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomenu na tebe.

TVOJI NAJMILIJ

Glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	OPERA JAKOVA GOTOVCA	NAKAZA (MNOŽ.)	"EAST- SOUTH- EAST"	MORSKI GREBEN	NAZIV ZA GARA- VU OVCU	ŠPANIJSKO ŽENSKO IME	DOJKA STRANA STOPAJA (MNOŽ.)	NAJTAJNE SLOVO	BLATO	LJEKARNA		VELIKA TALIJSKA RIJEKA	GRAD U ANTIKNOJ LACIJ	VRSTA ZELJA, ŠPINAT	"INTERNAT. CHAMBER OF COMMERCE"	SVIRAČ NA VIOLINI	VRSTA SALATE	GRAD I LUKA NA LABRADORU
DIO MEHANIKE											NEAKTIVAN							
											CJELOKUPNA							
RAZDVA- JANJE								UPIJANJE, USISAVANJE							JEZERO U TURSKOJ			
								UNAOKOLO							ČELIČITI			
BOCE OD LITRE I POL				HVATANJE RIBA								ŠTAKORI						
				POROĐIČNO IME								ROMAN EMILA ZOLE						
DULJI OBLIK PRIJEDLOGA			MUZIČAR PATRI- NEPROFE- SIONALKA					TRESLOVINA							TEKSTILNA BILJKA			
								KOLOS, ORIJAS							VLADAJUĆA OBITELJ			
SATNIČA, VOZNI RED					POZITIVNE ELEKTRODE					RIJEKA U SIBIRU								VULKANSKI OTVORI
					GOROSTASI					"ALINEJA"								
NASLAGA NAVALJANOG SMJUGA						RIJEKA U RUSIJI							DIO SCENSKOG DJELO				"KARAT"	
						"VOLUMEN"							"NEUTRON"				VEROVUJE OPERA	
ODGOVOR NA POZIV							ELIPSA							GRAD U MALEZIJ				
														LIPANJSKI BLAGDAN				
VRSTA ŽELJEZNE RUDE												MASA SLIČNA TJELU						
PRVO SLOVO ABECED		EMILJA OD MILJA										ČOVJEK KOJI IMA SMISLA ZA LJEPOT						
		TVORAC																
FINSKI ŠAHIST ILUKA												"TRGO- VAČKA TVRTKA"				LESKOVAC		
																PRIPODNIK INDOEVRO- PSKIH NARODA		
KRYLOLOČNA ŠUMSKA ZVJER				"ISTOK"	SLATKA ALKOHOL- NIČKA							KRUTOST, STROGOST						
MITOLOŠKI KRALJ U KALABRIJI																ITALIJA		
																SADRŽAJ SOLI U TEČNOSTI		
KINESKA ALJERA ZA OBJUKAM			IVAN GUNDULIĆ									GORSKI PRIJEVOJ U FRANCUSKOJ					DRUGI NAZIV ZA KAJSUJE	
			RIJEKA NA SICILJI															
BILJKA IZ PORODICE VRUJESOVA						GLAZBENA OZNAKA ZA "ALT"	RANO VOĆE I POVRĆE	KRAT. ZA "IN PARTI- BUS"	PASMINA MALIH KONJA	DRUGIM PUTEM (LAT.)	PETI PADEŽ	ČEŠKA AFIRMACIJA	NULA		MAMAC	PROŠLE GODINE		
													OKRUGLO SLOVO					
KRAT. ZA "TEMPO"		APOSTOLI SIMON I SAUL													VRSTA CVIJETA			
		NEZNATNA													DRAGI, LJUPKI			
TINKTURA ZA APETIT						VRSTA LEPTIRA							POHAŠANJE					
						STRANO MU- ŠKO IME							RIJEKA U ANTIKNOJ ITALIJI					
AROMATSKI SASTAV INDIGODNIH BOJILA								OTROVNO ULJE U DUHANU									NEGACIJA	
								STAS									RATARSKA ALATKA	
DRŽAVA U AZIJI																		
SUPROTNI VEZNIK				ZEMLJA ILIRA								DIVLJA MASLINA						
				ZRAK								PRITOKA JENISEJA						
NOTA SOLMI- ZACIJE			ŽENSKO IME						KORALJNI SPRUDOVI						VRH U GRČKOJ			
			"TEKSTILNO PODUZEĆE"						BARILONSKI BOG MORA						USKLIK			
KULTURA GRČKO- ROMSKOG SVIJETA							PERIODI RADA							GRAD U RUSIJI	SASTAVNI VEZNIK			
							TRČI VOKAL											
NAGLA, NEODU- ZDANA										VRSTA NOČNOG ZABAVISTA								

VI. generacija maturanata Opće gimnazije KŠC u Tuzli

U ponedjeljak, 16. lipnja prije podne dr. Pero Sudar, pomoćni biskup i pročelnik katoličkog školstva u BiH u pratnji gostiju iz Njemačke, podijelio je diplome maturanti-
ma VI. generacije Opće gimnazije Katolič-
kog školskog centra u Tuzli.

U prigodnom slavlju sudjelovali su uz ma-
turante, uprava škole na čelu s ravnateljem
Centra mr. Lukom Tunjićem i direktorom
Gimnazije fra Martinom Antunovićem, razred-
nicima: prof. Smiljkom Lukanović i Majom
Karišik, profesorima, roditeljima i prijatelji-
ma. Maturanti su obučeni u toge i kape na
čelu s mažoretkinjama prošli kroz grad do
Kapije, gdje su položili cvijeće. U amfiteatru
centra dr. Sudar je podijelio diplome 49 mat-
uranata. Dvanaest njih dobili su priznanja jer
su sve četiri godine gimnazije bili odlični. Na
maturi: 21 su odlični, 24 vrlo dobra, 3 dobra,
srednja ocjena 4,37.

Učenicom VI generacije proglašena je Ana
Stahov, federalna prvakinja iz fizike, koja je

jednako uspješna u jezicima i prirodnim
znanostima. Dvije večeri ranije izabrana je za
tinejdžerku Tuzle 2003.

Udruženje prijatelja KŠC dodijelilo je
nagrade učenicima u vannastavnim aktivnos-
tima, a biskup dr. Sudar jednu stipendiju.

Gimnazija je u prošloj školskoj godini osvoji-
la brojna priznanja u školskim i vanškolskim
aktivnostima.

**Čestitkama se pridružuje i Uredništvo
Hrvatskoga Glasnika.**

Snimka za uspomenu

Zahvala učenice generacije

Direktor i razrednici

Čast mi je pozdraviti sve nazočne:
preuzvišenog gospodina biskupa doktora
Peru Sudara, ravnatelja Centra prečasnog
gospodina don Luku Tunjića, direktora
Gimnazije fra Martina Antunovića, drage pro-
fesore i razredne starije, voljene roditelje
i moje đake, kolege i prijatelje.

Teško mi je govoriti u ovome trenutku kada
smo svi puni emocija i zato molim da mi
oprostite greške kojih će sigurno biti.

Danas završavamo gimnaziju. Završava se
jedno razdoblje našega života. Takvi veliki
trenuci tjeraju nas da se prisjetimo kako je
sve zapravo počelo. A počelo je prije četiri
godine kada smo bili zbunjeni prvačići. Prvi
dan škole smo uplašeno gledali oko sebe i
pitali se što nas čeka u godinama koje
dolaze. Od nesigurnih prvačića postali smo
zreli maturanti. Sutra krećemo različitim
putovima i tko zna kamo će nas putovi života
odvesti. Tko zna hoćemo li se ikada opet vid-
jeti? Nismo se svi ni upoznali koliko bi
možda željeli.

Ipak, proveli smo četiri godine zajedno. Iz
škole nosimo puno uspomena. Neke su
ružne, ali je puno više onih lijepih. Puno smo
i naučili. Znanje koje smo stekli nije samo
knjiško znanje. U školi smo naučili puno o

životu, prijateljstvu, ljubavi... Naučili smo da
su mali koraci dio velikoga životnoga puta i
da zbog toga nisu manje vrijedni. Život je niz
malih koraka k velikom cilju. Naučili smo da
ne treba odustajati. Svaki neuspjeh je samo
još jedan korak koji moramo napraviti na
putu k svome snu. Tijekom četiri godine
škola nam je postala puno više od grupe
ljudi s kojima dijelimo učionicu i profesora
koji nas pokušavaju nečemu naučiti. Naučili
smo živjeti s drugim ljudima čija se mišljenja
i način života razlikuju od naših. Nije sve bilo
savršeno. Upravo zato i cijenimo lijepe
trenutke. Izrasli smo u odgovorne ljude koji
drže zadanu riječ. Škola nas je odgojila da
prepoznamo i cijenimo prave moralne vrijed-
nosti koje će nam pomoći da budemo čestiti
ljudi i dobri vjernici. Čestitost, skromnost,
razboritost, ljubav prema Bogu, ljubav prema
bližnjem su svijetle vrline koje će uvijek sijati
i pokazivati nam pravi put.

Sve ovo nosimo sa sobom dalje u život.
Uistinu, škola nas uči životu. Jedna latinska
izreka kaže *«Non scholae, sed vitae
discimus»*. Ne učimo za školu nego za život.

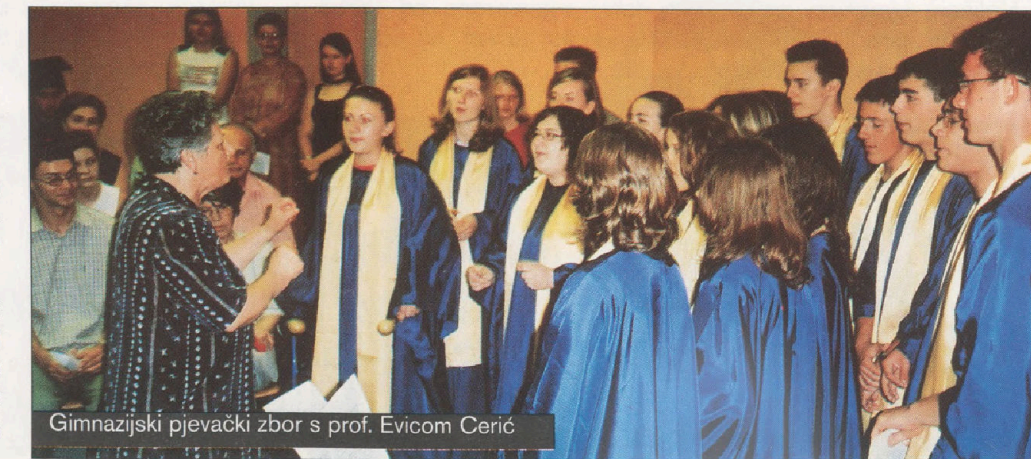
Najbolji
učenici:
T. Stjepić
i
A. Stahov

Možda neki od nas sada i nisu u potpunosti
svjesni koliko nas je ova škola naučila. To će
pokazati vrijeme.

Željela bih zahvaliti svima vama koji ste
danas ovdje jer vi ste nam pomogli da
postanemo ono što jesmo - zreli mladi ljudi
spremni slijediti svoje snove.

**Danas se rastajemo. Ne znamo kuda
idemo, ali znamo odakle polazimo. Gdje god
završili, uvijek ćemo ostati daci Opće gim-
nazije KŠC, "Sv. Franjo" u Tuzli i dio jedne
jedine neponovljive generacije maturanata
2002/2003. godine sa svim njenim vrlinama
i manama. Mi krećemo u nepoznato, a sa
sobom nosimo uspomene na ove četiri
godine, znanje, snove i vjeru u Boga. Za sve
što ste nam tijekom ove četiri godine pružili,
samo jedna mala kratka riječ od srca:
HVALA!**

Ana STAHOV

Gimnazijski pjevački zbor s prof. Evicom Cerić

Hrvatski Glasnik
GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i
društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak, Tuzla • Ravnatelj: Petar Matanović • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Lektor: Mr. Marica Petrović • Uredništvo: Petar Matanović, Juraj Novosel, Marica Petrović, Martin Antunović, Romeo Knežević, Zvonko Bosankić, Radoslav Tomićić, Fotografije: Martin Antunović, Petar Matanović, Juraj Novosel i Mato Đulabić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2 Tel/fax: 035-237-171 • Tehnička priprema, repro i štampa: "PrintCom" d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. • Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez. • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

VEČER RUHA, KRUHA I SOLI

U okviru manifestacije Međunarodne likovne kolonije "Breške 2003" i "Ljeta u Tuzli", Udruga "Hrvatska žena" Tuzla se predstavila pod motom "Večer ruha, kruha i soli". Na ovaj način članice Udruge su željele dati doprinos svim događanjima vezano za Likovnu koloniju - Breške 2003. Također su htjele pokazati svim sudionicima i gostima Kolonije što članice Udruge mogu.

Prekrasni ručni radovi su pokazali koliko kreativnosti posjeduju žene. Postavljena izložba je svjedočila s koliko ljubavi članice Udruge rade na njegovanju i očuvanju folklorne baštine hrvatskoga naroda na ovim prostorima.

O svojim kulinarским sposobnostima žene Udruge nisu morale govoriti. Bogato postavljen stol domaćim specijalitetima svjedočio je o spretnosti naših članica. Uz ovako bogatu trpezu, svi smo sličili na brojnu obitelj, koja se za blagdan skupila u Domu.

I na kraju da ne bi izostao ugođaj za dušu, pobrinuli su se tamburaši pod ravnanjem

gospodina Jakoba Križana. Večer ruha, kruha i soli je bila i večer zabave i druženja koja se uvlači u sjećanje i pamt.

Ljubica Stjepić

Franjevačka mladež - FRAMA

"SLUŽITE GOSPODINU U VESELJU"

obnovu održala s. Ana Oršolić, Školske sestre franjevske Krista Kralja, iz Tolise, a tema predavanja je bila "Zajedništvo među Framašima". Nakon sestrina predavanja, imali smo prigodu za sakrament pomirenja - ispovijed, a potom sv. misa na kojoj smo svi rali i pjevali uz pomoć tri Framašice koje su došle sa s. Anom. Nakon mise fra Blažen, brežacki župnik, nas je, kao i uvijek, lijepo počastio.

Sam obred primanja u FRAMU, davanje i obnova obećanja imali smo u našoj župnoj crkvi na svetkovinu Tijelova, 19. svibnja 2003. a. d. U FRAMU je pristupilo petnaest mladih. Šest je prvi put dalo obećanje, a sedam obnovilo. Misno slavlje koje je predvodio gvardijan, fra Petar, uveličali su naši tamburaši HKD "Napredak" pod ravnanjem g. Vedrana Čička. Gvardijan nam je u propovi

jedi posvijestio bit franjevaštva, i onoga u što ulazimo i što obećavamo. I njemu i našim duhovnim asistentima, fra Zdravku i fra Marku, zahvaljujemo što su nam pomogli da budemo ovo što jesmo - Franjevačka mladež.

Zlatko Špoljarević

Pravi doživljaj

Mališani Igraonice do školske dobi, organizirane pri Udruzi "Hrvatska žena", Tuzla, krajem lipnja su uživali na izletu "ONTARIO", na jezeru Bistarac.

Zaslужen odmor

Polaznici škole tambure HKD Napredak nakon uspješne školske godine i prvog javnog nastupa, otišli su u subotu, 14. lipnja, odmoriti se na Breške.

NAPREDAK OSIGURANJE d.d. SARAJEVO
POSLOVNA JEDINICA TUZLA

SVE VAŠE BRIGE PODIJELITE S POLICOM
NAPREDAK OSIGURANJA

Tuzla, Bulevar 15. maja b.b.
Tel./fax: ++387 35 282 227

Gospodarska BANKA Sarajevo

Direkcija:
71000 SARAJEVO, Ferhadija 11
Tel.: 387 33 207-023, 207-022
Fax: 387 33 444-605

Poslovnica:
71000 SARAJEVO, M. Tita 56
Tel.: 387 33 203-910
Fax: 387 33 442-959

Pivara Tuzla

Nek Vam je u kući
sve zdravo i živo
nazdravije i s čejom pijte
Tuzlansko pivo

Sa jednog izvora
za cijelu porodicu

Digital Foto Laboratorij

Foto Žunić

UZLA: 035/254-594
035/257-205
035/251-448

GRAČANICA: 061/772-282
TESANJ: 061/251-897
DOBOJ: 053/231-554

e-mail: zunic@inet.ba

MLIN
LJUBAČE

MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA

TEL/FAX ++387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING

75000 Tuzla Rudarska 64
Tel.: ++ 387 35 282.000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.

Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.

Vaše je samo da dođete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.

FRANJO BOSANKIĆ

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA
Ul. Slatina br. 2 Tuzla

*ključ
uspjeha*

tuzlanska banka d.d.

PLIVA

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29

Fax. ++ 387 33 65 39 86

Za sva vremena

**ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO**

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,

www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

e-mail: hoteltz@inet.ba
www.hotelztz.inet.ba

hotel tuzla

M-F Fiska 15 Tuzla

tel./fax+387 35 250 050

marketing: +387 35 250 094 • turistička agencija: +387 35 238 80

Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba